

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань інтеграції України

до Європейського Союзу

18 листопада 2024 року

Веде засідання голова Комітету КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, вітаю! Ми з вами зараз у гібридному форматі можемо розпочати чергове засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Ми маємо кворум з огляду на те, що частина наших членів комітету приєдналася онлайн. І тому можемо, колеги, затверджувати наш попередній порядок денний.

Але одночасно хотіла б звернути увагу, що в нас було звернення від Кабміну стосовно розгляду ще одного документу – ратифікації, в якій ми є головним комітетом. То я би пропонувала її додати до нашого порядку денного і зразу першою розглянути, а потім перейти вже до розгляду попередньо запланованих елементів порядку денного. Це стосується проекту Закону про ратифікацію Угоди (у формі обміну листами) між Україною і Європейським Союзом щодо зупинення зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків у зв'язку з угодами до приєднання до програм Європейського Союзу за реєстраційним номером 0294.

Якщо колеги члени комітету не проти, то я би пропонувала з цим додатком затвердити порядок денний і тоді перейти до розгляду питань порядку денного. Хто – за? Колеги, прошу висловлюватися.

Я підтримую.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено одностайно.

І тоді я з вашого дозволу одразу би запросила для представлення цього проекту Закону про ратифікацію 0294 від 13 листопада 2024 року, поданий Президентом України, запросила би першого заступника міністра фінансів. Правильно? Хто у нас тут на зв'язку? Пан Денис Улютін, вам слово, будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. По законопроекту, да?

ГОЛОВУЮЧА. Да, поки що по законопроекту, будь ласка, щоб ми його розглянули, а тоді ми будемо далі рухатися за порядком денним по скринінгу.

УЛЮТІН Д.В. У нас на розгляді Угода про звільнення від сплати фінансових внесків у контексті приєднання до програм Євросоюзу. Наразі ми не сплачували жодних внесків. І враховуючи позицію...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, я на секундочку вас перерву. Вітаю, пані Оля. А можна щось зробити, щоб ми якось краще чули? Чи це тільки мені погано чути? Це я технічно тут питаюся.

ЗЕЛЕНОВ Г.М. Хвилиночку. Смотрите, щось мені Ірина не передзвонила, на другу я беру участь в заході. Як тільки він закінчиться, я ще її наберу, якщо вона мені не напише. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧА. Пане Геннадій Зеленов, а можете вимкнути свій... Пане з Верховного Суду, можете, будь ласка, вимкнути свій мікрофон. Нам цікаво послухати як у Верховному Суді російською мовою спілкуються, це безумовно, той ще виклик. Але давайте ми все-таки тоді перейдемо до розгляду.

Будь ласка, пане Денис.

УЛЮТІН Д.В. Дякую, Іванна Орестівна.

Я так розумію, що у нас просто гірший в Мінфіні зв'язок з Верховною Радою, чим у суді, тому ви їх краще почули.

Отже, що стосується саме звільнення від сплати фінансових внесків по програмах Євросоюзу. Ми зверталися з приводу того, щоб якраз було звільнення від, ми як уряд зверталися, щоб звільнення було від сплати фінансових внесків. Це було розглянуто і наразі підтримано. Звертались ще 28 грудня 2023 року. І, в принципі, на сьогодні ми не сплачуємо фінансові внески і зупинення буде продовжуватись поки його не скасує одна із сторін. А отже, ми дуже просимо підтримати це, оскільки це дасть можливість нам знову ж таки, повертаючись до того, не сплачувати такі фінансові внески.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто де-факто з того часу, як ми приєднувалися до однієї чи іншої програми, Україна ще жодного разу не сплатила своїх внесків, правильно я розумію?

УЛЮТІН Д.В. Не сплачувала жодного внеску і по цій безпосередньо угоді не буде сплачувати до 27-го року.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги члени комітету, можливо, є у вас додаткові запитання до пана Улютіна або вже до нас долучилася пані віцепрем'єрка,

міністерка юстиції. Чи-то, можливо, пані Олю, ви хотіли щось додати з приводу цього законопроекту.

СТЕФАНШИНА О.В. Дякую, пані Іванно. Єдине це те, що це стандартна угода, яка поновлюється через кожні 2-3 роки. У нас ця домовленість є ще з часу підписання Угоди про асоціацію, стосується зобов'язань щодо членства в агенціях і програмах Європейського Союзу. Після підписання цієї угоди все одно рішення про кожне приєднання до програми або агенції проводяться переговори окремо і ці положення угоди застосовуються або не застосовуються. В цілому поки що правильно, як сказав Денис, на сто відсотків ми були звільнені від всіх внесків. Прохання підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Йдеться про цей фінансовий цикл, в якому зараз знаходиться Європейський Союз. І я так розумію, що, напевно, Україна і зараз проводить уже попередні розмови з нашими колегами, що цілком вірогідно нам буде складно справитися з нашими членськими внесками в найближчий проміжок часу і при участі України в різних агенціях і програмах в наступному бюджетному періоді Європейського Союзу.

Колеги члени комітету, чи є якісь запитання до пані Олі чи до пана Улютіна?

ВІНТОНЯК О.В. У мене є питання.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ВІНТОНЯК О.В. Доброго дня, колеги. У мене питання якраз по зазначеному законопроекту. Це абсолютне звільнення від платежів чи тільки відтермінування?

СТЕФАНШИНА О.В. Вітаю! Це звільнення на період дії цієї угоди. Мова йде про щорічні внески, так, якраз звільнення від щорічних внесків.

ВІНТОНЯК О.В. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є ще якісь запитання? Якщо немає, то ми з вами розуміємо, наскільки це важлива угода і розуміємо, що ми вдячні Європейському Союзу, що він з розумінням ставиться до ситуації, в якій сьогодні знаходиться Україна і раді, що уряду вдалося досягти цієї домовленості з Європейською комісією. Тому я пропоную переходити до ухвалення рішення і рекомендувати Верховній Раді України ухвалити цей законопроект за основу і в цілому.

Колеги, хто – за? Прошу висловлюватися і прошу колег, що в залі, включати мікрофон тоді, коли вони голосують. Будь ласка.

Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева-Федоренко – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги, рішення einstimmig.

І якщо не заперечуєте, я би просила можливості доповісти цей законопроект у Верховній Раді України від комітету. Якщо нема заперечень?

Дякую.

І переходимо з вами до нашого попередньо планованого порядку денного щодо скринінгу. У нас з вами, шановні колеги, шановні представники уряду, шановні представники громадянського суспільства – це така перша наша спроба звірити годинники стосовно того, а як далі найбільш ефективно ми могли би рухатися, на виконання пріоритетних завдань, на основі ваших підсумків проведеної оцінки, за розділом "Основи".

Ми розуміємо, що багато довелося і інтенсивно попрацювати. Ми з вами вже на попередньому засіданні, яке відбувалося кілька тижнів тому, на засіданні комітету 4 листопада якраз розглянули, скажімо, і зауваження, і оцінки Європейської комісії в більш ширшому такому контексті. А зараз ідея нашої з вами зустрічі полягає в тому, щоб виокремити те, що ви бачите, як проблемні моменти або ті моменти, які потребують додаткового зосередження зусиль з боку парламенту, підтримки парламенту для уряду. І ми розуміємо, що ви провели велику кількість двосторонніх зустрічей за усіма розділами "Основи процесу вступу до Європейського Союзу". Ми очікуємо, що ви нас зараз не будете проводити тенетами того, скільки презентацій було підготовлено на ту чи іншу зустріч і скільки тих чи інших урядових інституцій брало участь, чи громадських організацій брало участь у підготовці того чи іншого засідання. Бо це, на жаль, та інформація, яку ми отримали з деяких міністерств.

І я хотіла б поставитися до цього, як до такого, знаєте, навчального процесу, коли ми спільно виходимо на розуміння, а що ж ми хочемо почути від вас, на що ми хочемо разом вийти. Точно не на просто там бравурні підсумки того, що ми це провели, ми молодці, а подивитися на те, а де нам потрібно зосередити зараз зусилля. Тому, знаєте, з огляду на те, що ми бачили, що в оцінці Європейської комісії багато наших підсумків за цей рік були означені як такі, що здійснили певний прогрес чи обмежений прогрес. Я

думаю, що ми всі з вами погодимося, що роботи перед нами ще непочатий край. У нас багато задач, вони всі горять, вони всі важливі. Але точно ми з вами розуміємо, що без кластеру основи, який буде горизонтальним для всього нашого процесу входження в Європейський Союз, цього переговорного процесу нам буде складно рухнутися.

Тому я б просила зараз побудувати нашу роботу саме таким чином, що ми підемо за окремими підрозділами, після того, як ми почуємо пані віцепрем'єрку, яка нам надасть загальну картину. І, можливо, вже зразу будемо, пані Олю, вас просити, щоб ви виокремили ті речі, які на вашу думку є зараз пріоритетними. Ми знаємо, що почали працювати робочі групи, ми розуміємо, що іде напрацювання вже дорожніх карт. І ми хотіли би вийти на той формат, коли би ми розуміли, як, в який спосіб, по-перше, ми можемо на попередніх етапах, як парламент включитися в цю спільну роботу для того, щоби нам вдавалося рухатися ефективно, згідно задекларованих амбітних цілей.

По-друге, щоби ми з вами розуміли, як, в який спосіб уряд буде представляти ті чи інші напрацювання перед тим, як вони будуть остаточно узгоджені і надані, передані Європейській комісії. Я думаю, що нам було важливо максимально мати спільну згоду тут всередині країни для того, щоби ми потім могли відстоювати спільні задачі в процесі розмови з нашими європейськими партнерами.

І, власне кажучи, я думаю, що ми з вами вийдемо на якісь робочі моделі, якими ми зможемо оперувати під час цього процесу. Я також хотіла би подякувати тим головам підкомітетів з європейської інтеграції, які змогли і очно долучитися. Дякую тим хто підключився зараз онлайн, але мені хотілось би, щоби всі ці наші з вами розмови такого характеру предметного, вони все-таки відбувалися в очному режимі.

На жаль, Верховна Рада України, керівництво, зокрема, Верховної Ради України на зараз призначило засідання Погоджувальної ради, яка відбувається паралельно з нашим заходом і саме через те частина голів

комітетів, я дякую, пані Анастасії, що зараз долучилася до нас безпосередньо очно, змушені були переключитися, хоча попередньо підтверджували свою участь, переключитися на участь у Погоджувальній раді, а ми вже вважали за неможливе змінювати нашу домовленість із урядовцями, поважаючи, з повагою ставлячись до вашого часу і розуміючи, що нам досить складно було заздалегідь, зокрема, з пані Олею, з Урядовим офісом узгодити цю дату. Я дякую, що ви тут, я дякую, що ви зараз з нами і, що ми зможемо провести цю безпосередньо розмову.

Тому, на жаль, попри те, що попередньо був підтверджений до участі Перший заступник Голови Верховної Ради України пан Корнієнко, він на зараз бере участь у Погоджувальній нараді.

Пані Олею, перед тим може як передати вам слово, я хотіла б запропонувати чи колеги члени комітету якось хотіли би зараз означати там свої очікування від цього засідання.

ГАЛАЙЧУК В.С. Я думаю, за результатами.

ГОЛОВУЮЧА. За результатами. Добре.

Будь ласка, пані Олею вам слово.

СТЕФАНІШИНА О.В. Дякую.

Шановна пані голово, шановні члени комітету, голови підкомітетів, шановні наші учасники делегацій по восьми розділах блоку фундаментальних прав, за якими завершилися скрінінгові зустрічі минулого тижня. Наперед хочу звернути увагу на кілька речей.

Перше. Інформація стосовно організації перебігу переговорного процесу, вона відміняється від звичайної статистичної інформації, яка надається зазвичай державними органами, – це структурований, організований і дуже підготовлений процес, що дало змогу фактично

провести успішно, достатньо всі вісім раундів переговорів із залученням і громадянського суспільства, і бізнес-асоціацій, і народних депутатів.

Я хочу подякувати народним депутатам дійсно за активне долучення. На всіх скринінгових зустрічах народні депутати включалися, перший віцеспікер особисто долучається до розробки дорожніх карт, там де це стосується безпосередньо блоку, за який він відповідає, і кожен з цих раундів перемовин відбувся в установлені строки. Україна надала всю необхідну інформацію, а більше того в середньому три-чотири місяці тривала підготовка до кожного раунду переговорів відповідно до календаря скринінгу. Це свідчить про нашу функціональність і спроможність як держави, як влади, і тому, власне, це дуже важливим є елементом. Я рада, що це питання виноситься поза дискусію, це означає, що державна машина працює справно і якісно.

Дійсно завершилися перемовини по блоку "Фундаментальних прав", вже цього тижня розпочинаємо перемовини по блоку "Внутрішній ринок". Наперед хочу звернути увагу, що всі делегації на переговори очолює головний переговорник, який затверджує директиву і переговорну позицію. Відповідно інформацію, яку також сьогодні буде комітет заслуховувати від представників керівників державних органів, які мали визначальну роль в кожному з розділів, може, не відображає фінальної позиції або фінальних оцінок і щодо проблематичних питань, і щодо питань, на які треба звернути увагу в ході переговорного процесу.

У зв'язку із цим я би хотіла звернути увагу, що після того, як минулого тижня завершений був блок переговорів в рамках розділу "Фундаментальні права", протягом наступних шести тижнів Європейська комісія буде готувати звіт, в якому, власне, і будуть надані рекомендації, які ляжуть в основу дорожніх карт в сфері верховенства права, функціонування демократичних інституцій та системи функціонування державного управління. Тобто рекомендації, які будуть надані, вони будуть покладені в основу дорожніх карт, які далі мають затвердити держави-члени. Тобто фактично на кінець

року ми виходимо з розумінням, що Україна і держави-члени, Україна і Європейська комісія закладе необхідну основу для того, щоб держави-члени ухвалили рішення про відкриття перемовин по перших восьми розділах Угоди про вступ України до Європейського Союзу вже на початку 2025 року, знову ж таки, це рішення держав-членів і ті документи, які надасть Україна в сукупності з тими рекомендаціями, які будуть надані Європейською комісією, будуть лише предметом обговорення держав-членів Європейського Союзу, які також можуть надати певні пропозиції.

Тому, власне, я хотіла би звернути увагу, що обговорення, яке буде тривати сьогодні, рекомендації, які будуть сформовані, можливо, вони не будуть відповідати ні фінальним позиціям, які будуть представлені на переговорах, в дорожніх картах або, можливо, і в звіті Європейської комісії, щоб не було різночитань.

Моментом, на який треба звернути увагу, - це передумови так звані для відкриття переговорів, які можуть бути сформовані державами-членами або Європейською комісією. На сьогодні критично важливим є ухвалення в другому читанні в редакції, яка відповідає нашим зобов'язанням, які вже є зобов'язаннями щодо членства України в Європейському Союзі, Закону України "Про публічні закупівлі", який ухвалений в першому читанні. До середини грудня ми надамо пропозиції щодо його доопрацювання до другого читання, з тим щоб він міг бути ухвалений і визнаний таким, що закриває наші зобов'язання відповідно в рамках цього розділу переговорів.

Другий момент, на який я хотіла би звернути увагу – дійсно, Іванно Орестівно, те, що ви звернули також увагу, – про те, що створені робочі групи. В робочі групи включені народні депутати за принципом того, що включені голови комітетів, голови підкомітетів з питань європейської інтеграції. І також до всіх робочих груп увійшли представники Комітету інтеграції України з Європейським Союзом відповідно до наданих вами пропозицій. Можливо, в деякі групи включені не всі представники, якщо подавалось кілька народних депутатів від одного комітету. Водночас це не

обмежує членів комітетів Верховної Ради долучатись в ширшому колі до обговорення. Наше розуміння таке, що офіційні учасники робочих груп – це також народні депутати, які мають інформувати членів комітету про перебіг переговорного процесу, сприяти формуванню в комітетах, в парламенті позиції, яка буде доноситись в рамках робочих груп.

Минулого тижня я провела перше засідання ключової групи в рамках переговорів. Це вужча група, яка складається з членів офіційної делегації для ухвалення стратегічних рішень або презентації стратегічних рішень у рамках переговорного процесу. Ми доручили протягом наступного місяця провести засідання всіх робочих груп, а також затвердити план діяльності групи на місяць. Тому, власне, ті питання, які будуть обговорені сьогодні, вони будуть закладені в план роботи, діяльності цих груп на наступний рік.

Моя ввідна керівникам груп наступна, що всі письмові документи, які надаються перед початком переговорів, – це обов'язкова процедура затверджується, розглядається на робочих групах. Також презентації і позиції щодо наближення законодавства також розглядається і затверджується на переговорних групах і фінальна позиція, яка буде покладена в основу директив, які затверджуються головним переговорником, також обговорюється на засіданні робочих груп.

До складу груп, окрім урядовців, представників судової гілки влади, народних депутатів, також увійшли представники громадянського суспільства та бізнес-асоціацій. Тобто фактично будь-який етап переговорного процесу буде відкритий, публічний і інклюзивний, але, звичайно, небезхмарний, як ми вже можемо зараз бачити по наступних розділах, в яких тривають переговори вже цього тижня.

Тому, колеги, з питань, на які би я як головний переговорник хотіла звернути увагу з тим, щоб ми могли дотриматись термінів, про які йшла мова, щодо відкриття перших восьми розділів переговорів на початку 25-го року, – це долучення вже зараз заінтересованих народних депутатів членів профільних комітетів та Комітету європейської інтеграції до розробки

дорожніх карт, про йшла мова. А також ухвалення у Верховній Раді проекту Закону про публічні закупівлі, за умови реалізації і долучення до розробки дорожніх карт і ухвалення цього закону у нас фактично є розуміння, що ми зможемо відкрити перемовини.

Також доповідаю шановним народним депутатам, що минулого тижня в мене відбулася розмова з міністром з питань європейських справ в польському уряді, з яким ми синхронізували календар і відповідно те, що я озвучую стосовно відкриття переговорів, відповідає також домовленостям з польською стороною, яка буде головувати в Європейському Союзі, і відповідно з урахуванням цього і з урахуванням дотримання календаря, і голосування відповідних законодавчих ініціатив в парламенті фактично ми будемо рухатися в руслі тих домовленостей, про які ми говорили раніше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Олю.

Можливо, колеги народні депутати мають якісь запитання до вас безпосередньо на цьому етапі. Я знаю, що пані Оля з нами не буде до безпосередньо закінчення засідання комітету, тому, колеги, або зараз би пропонувала скористатися цією можливістю, або пізніше.

Будь ласка, пане Валентине.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Дякую.

У мене питання чи затверджені директиви і хто їх буде затверджувати для переговорів з Європейським Союзом?

СТЕФАНІШИНА О.В. Дякую, Валентине Олександровичу.

Директиви затверджені указом Президента і затверджений також склад делегації. Указом також доручено мені як головному переговорнику сформувати робочі групи, про які йде мова, і директиви на кожен раунд переговорів затверджуються мною як головним переговорником.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Уточнення. Просто говорили, що керівники робочих груп будуть ще якісь директиви затверджувати, у зв'язку з цим у мене питання. Все ж таки одні будуть директиви президентські.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я бачу, пані Марія Мезенцева-Федоренко. Будь ласка, вам слово.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Дякую, пані голово.

Пані Олю, невеличке уточнення. Мала комунікації з багатьма народними депутатами з різних комітетів, не всі чомусь встигли подати свої кандидатури в ті групи, де вони є зацікавленими. Ви сказали, що це не обмежує участі народних депутатів в різних групах. Як це виправити додатково, чи закриті вже офіційно списки груп і, в принципі, це і є головне питання, тому що чомусь звертаються до нас, а не до своїх секретаріатів.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Зараз, я, якщо можна, трошки розширю також це питання, тому що, наскільки я розумію, пропозиції подавалися через голів комітетів і не в кожному комітеті, можливо, це було в такий зроблено демократичний колегіальний спосіб...

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Абсолютно.

ГОЛОВУЮЧА. ... як це було зроблено у нас, правда, пані Марія? Мені здається, що тут ми всі з вами погодимося, що ми врахували і побажання там, де ми вже мусили закрити собою ще додаткові робочі групи, то ми це вже в інший спосіб спільно вирішили. Але також я знаю, що є нарікання, наприклад, від фракції "Європейської солідарності", що, наприклад, тільки

двоє людей включно зі мною увійшли до цих робочих груп від усіх поданих пропозицій. Тому була би вдячна, якщо би ви пояснили нам, а який алгоритм далі.

Дякую.

СТЕФАНШИНА О.В. Дякую, пані Іванно.

До уряду країни, до мене як головного переговорника надійшла пропозиція щодо включення 144 народних депутатів до складу робочих груп, депутатів з різних фракцій і груп, з комітетів. Деякі комітети пропонували ввести до складу робочих груп весь склад комітету. Тому, власне, я, чесно кажучи, навпаки, була в позиції, коли ми мали певним чином забезпечити функціональність груп, тому що це технічний процес, системний, який передбачає роботу над переговорними позиціями. Тому ми виходили з рішення уряду, яке передбачає чіткий алгоритм формування цієї групи.

Ще раз наголошу, що до складу групи включені голови комітетів, голови підкомітетів, голови підкомітетів, які займаються безпосередньо питаннями, які є предметом переговорів, якщо такі є, і відповідно представники Комітету з питань інтеграції ЄС в кожній робочій групі. Ми виходили з того, що парламент жодним чином необмежений в доступі до інформації, заслуховування інформації про перебіг переговорів і витребування будь-яких даних щодо переговорного процесу, зокрема враховуючи те що, календар переговорів також є відкритий, доступний і інформація про їх перебіг є відкритою, і підготовка до кожного раунду перемовин триває знову ж таки 3-4 місяці в інклюзивному форматі з долученням всіх зацікавлених сторін. Якщо є розуміння того, що є потреба додатково долучати народних депутатів до тих чи інших процесів у рамках переговорів, це відбувається в абсолютно відкритому форматі за пропозицією голови комітету, який входить до складу робочої групи, який делегує представників на ті чи інші засідання або на ті чи інші питання.

Знову ж таки ми маємо враховувати те, що готується одна єдина позиція з того чи іншого питання, і відповідно ми не хотіли б, щоб цей процес політизувався. Ми не включали представників від парламенту на основі партійної приналежності, комітетської приналежності або будь-якої іншої приналежності, окрім критеріїв, які я означила.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пані Марія Іонова, будь ласка.

ІОНОВА М.М. Дуже дякую.

Ви вже частково задали питання. Мені здається, що якраз те, що стосується "Європейської солідарності", там є досвід і фаховість в контексті тих чи інших питань, тому ми зрозуміли, що треба поновити листи, ми це зробимо.

Моє питання, пані Олю, дякую за можливість задати питання, те, що стосується скринінгу, це які проблемні питання багатопартійного плюралізму і медіа в підходах України до переговорів, тобто як вони відображені ці проблемні питання, могли б ви нам сказати. Будь ласка. Дякую.

СТЕФАНШИНА О.В. Дякую.

По-перше, буквально пару тижнів тому був опублікований звіт Європейської Комісії про розширення, там фактично мова йде про те, що у нас функціонує і розвивається ринок медіапослуг відповідно до законодавства про медіа, яке було ухвалено при виконанні семи критеріїв. Але в блоці, який називається "Загальний", є певні рекомендації щодо телемарафону, відповідно ви всіх їх читали, розумію, про що іде мова. Але Міністерство культури формує дорожню карту як би переходу і розширення цього формату. Але водночас Європейська комісія не сприймає питання функціонування телемарафону як інструмент обмеження свободи слова. Мова іде лише стосовно функціонування цього інституту в демократичній

країні, яка знаходиться у війні. І стосовно того, щоб формат його функціонування відповідав і відображав принципи функціонування країни. Я впевнена, що на момент, коли буде оприлюднений звіт Європейської комісії і ми матимемо давати пропозиції стосовно нашого бачення, таке бачення буде сформульовано.

Я, можливо, недостатньо освічена людина, якщо можна роз'яснити, що таке політичний плюралізм в питанні народного депутата.

ІОНОВА М.М. Те, що стосується доступу всіх представників політичних сил, в тому числі до єдиного марафону. Я вже не говорю про відключення абсолютно без жодних як-то кажуть юридичних підстав інших телеканалів або входження їх в єдиний телемарафон.

СТЕФАНШИНА О.В. Якщо мова іде про те, що включення до телемарафону асоціюється з конкретною політичною силою, то, я думаю, що, можливо, тоді треба проконсультуватись з Європейською комісією на предмет доцільності постановки питання в такому контексті. Наскільки я пам'ятаю, ще коли ухвалювався Закон "Про медіа", це питання, звичайно, активно обговорювалось. І я пропоную, щоб Міністерство культури і стратегічних комунікацій цим питанням опікувалось. І надалі цим вони займаються. І наскільки мені відомо, є лише одна група телеканалів, яка має проблеми з цим. І, я впевнена, що їх можна вирішити. Такі варіанти пропонувались Міністерством культури неодноразово і до цього.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, у кого є ще запитання, будь ласка, до пані Олі.

Я дозволю собі, може, трошечки відрефлексувати, пані Олю. Наскільки я читала звіт Європейської комісії, то там написано, що нам пропонують якраз переходити вже під час дії воєнного стану до забезпечення плюралістичного медіаландшафту, що точно говорить про те, що це не просто ідеться про інструмент використання інформації у певному вигляді

під час дії воєнного стану, а говориться в дуже дипломатичний спосіб про обмеження свободи медіа і свободи слова в Україні. Це перше.

Друге, на що я також би хотіла звернути увагу, що... ну, ми зараз, напевно, почуємо від Міністерства юстиції ці речі. Пані Людмила буде, напевно, доповідати, наскільки я розумію по верховенству права, по забезпеченню прав і свобод, але в тому числі і про прозорість, і функціонування, і плюралізм у функціонуванні Верховної Ради України, то тут теж є певні... ми бачимо, що виставляються певні обмеження, які не обов'язково продиктовані, дійсно, дією воєнного стану. І, можливо, я би просила наш секретаріат підготувати для пані Олі, можливо, вона не мала можливості ознайомитися з моніторингами, наприклад, поважної, як на мене, організації "Детектор медіа", яка вже кілька кварталів поспіль фіксує, по-перше, відсутність представників "Європейської солідарності" у марафоні, а вже, якщо не помиляюся, з червня місяця відсутність представників як "Європейської солідарності", так і "Голосу" в марафоні. Тому, можливо, пані Олю, ви як ознайомитеся з незалежною точкою зору, то ви будете тоді більше володіти інформацією, а що ж реально відбувається в марафоні, бо, думаю, що ви не маєте часу його також дивитися.

Звичайно, будь ласка.

СТЕФАНІШИНА О.В. Дякую за можливість прокоментувати по змісту Єврокомісії. Повірте, я знаходжу час для всього і маю час і прочитати звіт, і провести консультації з Європейською комісією щодо кожної рекомендації. Так само як і організувати переговорний процес.

Отже, в своїх рекомендаціях, Європейська комісія говорила про особливості функціонування марафону не як елементу обмеження свободи медіа – це я абсолютно точно підтверджую, як віцепрем'єрка, яка провела консультації по результатам оприлюдненого звіту і по його рекомендаціям.

Водночас, це питання не могло не бути означене в звіті, оскільки, звичайно, воно є предметом постійної публічної комунікації і політичних

сил, які володіють медіа або медіагруп, які відображають діяльність певних політичних сил – це абсолютно нормально в демократичній країні, це абсолютна нормальність в Україні.

Водночас, я би хотіла уникнути маніпуляцій стосовно змісту, який закладається в звіт Єврокомісії, який на сьогодні не є політичним документом. Він також комунікувався Європейською комісією як технічний документ і на основі його рекомендацій ми будемо пропонувати рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ІОНОВА М.М. Вибачте, будь ласка, у мене пропадав зв'язок, там пані Оля хотіла уточнення.

Перше. Я би хотіла сказати, що дані телеканали, вони не належать політичним силам – це абсолютно суб'єктивна оцінка, за статутом, вони незалежні. І тому це трошки суперечить європейським підходам до оцінки незалежності засобів масової інформації. Тому що ми тоді можемо сказати, що марафон – це платформа "Слуг народу". Але назва "загальнонаціональний" не є ознакою незалежності, скажемо так, тому Європейський Союз, давайте так будемо відвертими, підтримує "Суспільне", а не марафон.

І я би хотіла, щоб ми все ж таки оцінювали з юридичної токи зору саме і відключення так само цих трьох каналів, я вже не говорю про доступ різних політичних сил до Єдиного марафону.

Дуже дякую.

СТЕФАНІШИНА О.В. Пані Марія, дякую. Уряд надавав юридичні роз'яснення стосовно функціонування телемарафону і якщо є потреба, ми надамо цей лист, який офіційно надходив і позиція, яка також неодноразово офіційно комунікувалася, якщо потреба в додатковому юридичному аналізі.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Євгенія Кравчук, а потім пан Микола Стефанчук. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Дуже дякую. Зважаючи на те, що я якраз голова підкомітету євроінтеграції саме в Комітеті гуманітарної та інформаційної політики, то дозволю ще нагадати, що марафон – це не є якийсь державне утворення. Це є спільнота різних мовників і кожен з цих мовників має свою редакційну політику, і визначає про що вони хочуть говорити, кого вони хочуть запрошувати. Нагадаю також, що "Суспільне" зараз мовить окремо.

І ще одна із рекомендацій Європейської комісії, яка дуже важлива, мало про неї згадали, про це я скажу, це забезпечити адекватне фінансування "Суспільного". І хочу звернути увагу, що в бюджеті України якраз витримано збільшення фінансування "Суспільного" до більш ніж там 2,1 мільярда. Це, звичайно, могла б бути ця сума більша, але ми діємо в межах воєнного стану. І на думку колег із "Суспільного", ми постійно з ними на зв'язку, таке фінансування дозволить їм зберегти регіональну мережу, збільшити заробітні плати і якість мовлення буде забезпечена на хорошому рівні.

Що стосується конкретно згадки телеканалу "Рада" як телеканалу, який є парламентським мовленням, то нагадаю, що в Законі "Про медіа" ми якраз додали до другого читання критерії, що має бути доступ усіх політичних сил і це, безумовно, так і має бути. І після внесення змін до Закону "Про медіа", вірніше правок, перед голосуванням в другому читанні саме якраз відновилося в запису. Але трансляції повністю засідань Верховної Ради і виходять дайджести з однаковим доступом різних політичних груп і фракцій.

Але нагадаю, що телеканал, він під саме Апаратом Верховної Ради перебуває і, очевидно, якщо ми маємо якусь про це дискусію, то треба говорити разом з керівництвом Апарату. І також нагадаю, що Міністерство культури, а тепер і стратегічних комунікацій мало підготувати окремий

законопроект, який стосується парламентського мовлення. І цього тексту досі немає, можливо, ми задамо це питання міністру.

Але з комунікацією з Радою Європи відповідним департаментом, який давав оцінку Закону "Про медіа", то саме частина, яка стосується телеканалу "Рада" не викликало у них якихось заперечень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Микола.

СТЕФАНЧУК М.О. Якраз під час цієї дискусії я так зайшов проглянув кількість загальнонаціональних телеканалів, у нас їх, якщо я правильно, порахував 30. Тому говорити про те, що один телеканал десь неправильно висвітлює ситуацію і говорити про те, що це утиски у сфері свободи мовлення, чи свободи слова, мені здається це не зовсім правильно. У нас є 30 загальнонаціональних каналів, які мають кожен свою редакційну політику, які формують кожен своє бачення, я б хотів, щоб це було об'єктивне, а не суб'єктивне бачення, яке відображає реалії. І після цього ми зовсім не маємо права говорити, що у нас утискається свобода слова. Тому що це різні власники, різні холдинги, різні політичні вподобання тих чи інших каналів, в цьому і є плюралізм думок, і в цьому є свобода слова. 30 національних каналів вони дають в ефір те, що вважають за потрібне, відповідно до редакційної політики. І аналогічно, що стосується Єдиного марафону, це не є обов'язковий для трансляції продукт. Ніхто не зобов'язує ці телеканали обов'язково транслювати цей продукт. Якщо вони вважають, що вони мають якусь частину телемарафону транслювати, це їхнє право. Якщо вони вважають, що якусь частину не транслювати, – їхнє право.

Якщо вони мають бажання критикувати або висловлювати своє бачення, – це абсолютно їхнє право, в цьому і полягає свобода совісті, свобода думки і свобода слова.

Тому я думаю, що не зовсім правильно буде на сьогодні піднімати це питання, що телемарафон у нас став каменем спотикання в сфері свободи слова.

А що стосується каналу "Рада", кожен народний депутат має вільний доступ до телеканалу і кожен народний депутат має право отримати той ефірний час, на який він заслуговує.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Мені здається, колеги, ми живемо з вами у двох паралельних світах. І кожен в цьому світі відчувається відповідно до того, що він бачить. Я хотіла б нагадати, що тридцятьом загальнонаціональним телеканалам не платяться 1,7 мільярда гривень з державного бюджету для того, щоб висвітлювати ту чи іншу інформацію. І, якщо держава платить п'ятьом із тридцяти мовників, то це означає, що ці мовники мають дотримуватися базових речей, які відповідають свободі медіа, свободі слова і базовим стандартам журналістики, якщо ми рухаємося до Європейського Союзу. Це перше.

Друге. Не йдеться про один телеканал. Я дуже хотіла би побачити дійсно пропозицію від Мінкульту стосовно нової ініціативи стосовно того як мав би функціонувати державний мовник телеканал "Рада", але, коли хтось тішиться тому, що відновлені трансляції у запису, то я хотіла б звернути вашу увагу, що переважно ці трансляції відбуваються між другою і шостою ранку. Я не думаю, що величезна аудиторія слідкує за тим, що відбувається у парламенті в цей час.

І третє. Жоден дайджест, який комунікує в телебаченні, в телеефірі, я підкреслюю, в телеефірі, ні в якому там телеграм-каналі і так далі телеканал "Рада", на жаль, не включає жодного пропорційного представництва політичних сил і фракцій, і груп.

І тому, колеги, я думаю, що нам всім є над чим попрацювати і не обманювати самих себе, що у нас все добре. Бо таке враження, що ми хочемо

жити в королівстві кривих дзеркал, я думаю, що ми можемо взагалі переходити до розгляду порядку денного.

А, пані Оля хотіла щось сказати спершу.

СТЕФАНШИНА О.В. Да, я дуже коротко. Я би хотіла звернути увагу на те, що тут дійсно поважні колеги з судової гілки влади, керівники державних органів, заступник міністра внутрішніх справ, колеги з Мін'юсту і дійсно, всі ці люди не є спеціалістами з питань політичних дискусій в парламенті. Я би просила теж з поваги до них як би не перетворювати нашу роботу, яку ми достатньо довго і глибоко вивчали, і повірте мені, команди всіх інституцій, всіх органів, які представлені сьогодні тут, дуже відповідально відносяться до переговорного процесу. І я би не хотіла, щоби колеги, які присутні тут, які працювали в делегаціях під моїм головуванням, відчували себе на політичній арені. Тому я візьму це також до уваги при наступних плануваннях участі в засіданнях комітету, тому що це безпосередньо вплине на подальше формування і роботу, вірніше, на подальшу роботу переговорних груп.

Учасники з боку уряду і судової гілки влади не є політичними представниками, окрім мене, не є політичними призначенцями, вони не відпрацьовують ніякий політичний порядок денний. Вони працюють в рамках переговорів, в рамках переговорних процедур і відпрацьовують на совість настільки, наскільки це можливо в умовах війни. Я би просила це занести в протокол і взяти до уваги з тим, щоби позиції, які озвучуються зараз, вони стосувалися лише як би політичних питань. І я їх сприймаю досить для себе... на себе як член уряду, як політик, але прошу колег, які доповідають, також не сприймати це на рахунок переговорної делегації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ви хотіли щось додати?

КРАВЧУК Є.М. Я буквально на п'ять секунд, просто щоб завершити цю дискусію по телеканалі "Рада". Я бачила, що якраз телеканал "Рада" тут був присутній і наскільки я розумію, записав ваш коментар і ви як представниця офіційна є.

ГОЛОВУЮЧА. Да, ми побачимо, що дадуть в ефір, ми вже це неодноразово бачили, коли їх записують і не дають в ефір.

І наскільки я розумію політичну систему України і державну, систему державного управління, то, наскільки мені відомо, як міністри, так і заступники міністрів є політичними призначенцями. І мені щось це нова історія, коли я чую, що заступники міністрів не є політичними призначенцями.

СТЕФАНІШИНА О.В. Заступники міністрів призначаються урядом, вони не обираються і не голосуються парламентом.

ГОЛОВУЮЧА. Так. І це політичні призначення відповідно до закону.

СТЕФАНІШИНА О.В. Вони працюють в межах повноважень уряду і відповідно в межах цих повноважень вони працюють в рамках переговорного процесу і не є представниками політичних сил.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що європейці би здивувалися, коли би це дізналися. Але, будь ласка, колеги, ми можемо переходити до нашого з вами порядку денного, для того щоб, дійсно... Я й пропонувала вже перейти, тільки пані Оля хотіла щось додати. Для того, щоб з повагою поставитися до часу, до зусиль наших колег, можливо, ми могли би з вами свою роботу не розбивати виключно за розділами, а йти за тими представниками, які в нас є, які можуть зорієнтувати щодо тих розділів, в яких вони мали можливість і мали необхідність брати участь.

І я би розпочала... Зараз я... вибачте, трішки тут загубилася в папірцях. Але я б розпочала якраз з Міністерства юстиції, оскільки велика кількість, ну, тої роботи, яка проводиться в кластері "Основи" належить до відповідальності Міністерства юстиції. І, можливо, пані Людмило, тоді ми би запросили вас до слова. І я так розумію, що ваша презентація стосовно проблем... Я би просила, проблемні моменти, які ви бачите – і я дякую, що от пані Оля нам сказала, – ми знаємо про них, про публічні закупівлі, ми знаємо ті речі, які ми маємо зараз пріоритизувати і відпрацювати, для того щоб відкрити кластер "Основи". От з цієї точки зору я би просила в рамках відповідальності Мін'юсту нас зорієнтувати.

Пані Людмило, будь ласка.

СУГАК Л.П. Дякую, шановна пані головуюча.

Шановні народні депутати, дійсно, в рамках першого кластеру "Основи" Міністерство юстиції...

ГОЛОВУЮЧА. А ви би могли трішки голосніше, бо я думаю, що людям просто не чути, або ближче до мікрофону, у нас не найкраща акустика.

СУГАК Л.П. В рамках першого кластеру "Основи" Міністерство юстиції відповідальне за координацію трьох розділів. Це "Судова влада та основоположні права", "Юстиція, свобода та безпека" та "Функціонування демократичних інституцій".

Насправді ще під час підготовки до двосторонніх зустрічей в рамках цих розділів було продемонстровано системну роботу, системний підхід органів державної влади. І про це також було відзначено представниками Європейської комісії, саме за те, що було досить вчасно, детально та в тому об'ємі, в якому потрібно, передано всі письмові матеріали.

В чому виникали, можливо, складнощі, виклики саме в підготовці цих розділів, це в тому, що кожен розділ, незважаючи на те, що він в рамках одного кластера, він вимагав іншого підходу. Якщо ми, наприклад, говоримо про 23 Розділ, це "Судова влада, основоположні права", він включає 3 великих блоки: судова влада, антикорупція, основоположні права. Водночас він не містив досить детального переліку *acquis*, по яких треба було би зробити транспозиційні таблиці. Тобто не зважаючи на ту кількість питань, було проаналізовано всього 192 акти права ЄС? В той час як по 24 Розділу "Юстиція, свобода та безпека" вже було проаналізовано 400 актів права Європейського Союзу.

Робота також відбувалася в рамках секторальних робочих груп. Це надзвичайно велика кількість залучених органів державної влади та фахівців у рамках органів державної влади і це був великий виклик скоординувати саме таку велику кількість людей під час підготовки матеріалів.

Якщо ми говоримо про функціонування демократичних інституцій, то там взагалі не було переліку актів Європейського Союзу, і треба було проаналізувати велику кількість рекомендацій міжнародних організацій *soft-law* і *hard-law*. Тобто це вимагало також вузьких фахівців і спеціалістів за напрямками і це питання виклику загалом державної служби. Тобто це брак спеціалістів за напрямками в рамках актів права Європейського Союзу, права ЄС, також не вистачає, звичайно, спеціалістів зі знанням англійської мови, які могли би швидко, якісно готувати транспозиційні таблиці за всіма напрямками. Звичайно, ми розуміємо цей наш виклик, тому ми досить тісно працювали з проєктами технічної допомоги, з нашими партнерами, які посилили нашу спроможність у цьому напрямку.

Під час засідань двосторонніх зустрічей за жодною з цих глав не було висловлено критичних зауважень до делегацій, навпаки навіть було відзначено, що за деякими напрямками, де навіть ми озвучували, що не повністю імплементовані директиви, водночас представниками Європейського Союзу було зазначено, що навіть ми можемо поділитися

своїм досвідом. Тому що це, наприклад, такі напрямки, як збереження, забезпечення критичної інфраструктури, боротьба з тероризмом. Тобто це тут, де ми можемо поділитися практичним досвідом, а саме – в умовах війни.

Було відзначено позитивні кроки і динаміку, яку робить Україна в рамках умов воєнного стану. Водночас було зазначено, що Україна має продовжувати в тому ж темпі, в тих же напрямках боротьбу з корупцією, оскільки це та червона нитка, яка буде проходити по всіх розділах і по всіх кластерах, незважаючи на те, що це був окремий блок в рамках 23 розділу.

Крім того, зазначалося, що ми маємо посилювати роботу наших правоохоронних органів на інституційному рівні, сприяти їхньому розвитку та посиленню їхньої діяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Людмило, я, може, просила би трохи більш розширено вас представити і плани, і розуміння того як ви будете працювати далі. Наприклад, з огляду на ті матеріали, які ми отримали, я би хотіла окремо просто подякувати Міністерству внутрішніх справ, яке, дійсно, надало документи, перелік тих законодавчих актів, ініціатив, які потрібно буде спільно відпрацювати з парламентом, які є пріоритетними.

Ми будемо говорити, я думаю, що пан Олексій тут нас ознайомить трохи детальніше, може, виокремить те, що, скажімо, вони відчувають більш проблемним. Бо, на жаль, від Міністерства юстиції, як не прикро мені це констатувати, ми отримали перелік того, скільки сторінок тексту ми надіслали до Європейської комісії. А от ми багато відпрацювали, ми представили, що ми працюємо над, там, зміцненням незалежності судової гілки влади, ми працюємо над антикорупційними ініціативами і таке інше, і таке інше, але без конкретики.

Я думаю, що ми знаходимося зараз в тій ситуації, коли для нас важливо зрозуміти, окей, на найближчі там, скажімо, пів року ми маємо ось такі нагальні завдання, і отут Мін'юст бачить це як, можливо, просто завдання до

виконання, а можливо як таке, яке потребуватиме глибокого доопрацювання, дискусії. А отут для нас є критичний момент і отут, можливо, для вас це теж є тим майданчиком, де ви можете звернутися і до представників інших гілок влади, наприклад, судової гілки влади з тим, що ось тут нам треба об'єднати зусилля по цьому і передати, скажімо, естафетну паличку колегам з судової гілки влади чи з антикорупційних органів. То, якщо би можна було, трохи детальніше нас зорієнтуйте, тому що, дійсно, ви правильно сказали, три розділи у вашому, у повноваженнях міністерства, це величезний масив роботи.

Будь ласка, пане Валентине, ви хотіли щось додати.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Я дуже коротко на уточнення і на підкреслення. На уточнення, ми так розуміємо, у всякому разі в комітеті, що більше координуючих тепер функцій у Міністерства юстиції в силу посади і в силу, власне, вашого функціоналу. Я хотів би посилити те, що пані голова сказала, що справді ми отримали абсолютно фахову річ від Міністерства внутрішніх справ, не тільки законопроекти, а як ви переговорюєтесь, що європейська сторона, що українська сторона, тобто відчувається справжній переговорний процес, а головне – ми знаємо, в чому підтримувати Міністерство внутрішніх справ і Національну поліцію України. У цьому зв'язку посилення в наступному. Просили б вашої координації щодо інших правоохоронних органів та спецслужб, які від них пропозиції по законопроектам в розділі "Свобода, юстиція, безпека" і не тільки, які від них пропозиції в переговорних позиціях з європейською стороною. Я можу тільки відзначити як зразок справді те, що ми отримали від МВС.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Миколо.

СТЕФАНЧУК М.О. Пані Людмила, дивіться, я думаю, що в нас з вами дуже гарна співпраця, з Комітетом правової політики. І ви ж розумієте, що

основна задача, яку ви будете ставити перед цими ключовими питаннями для їх реалізації, вона все-таки буде реалізовуватись через наш Комітет правової політики. І враховуючи, що потрібно планувати на майбутнє і законопроектну роботу, і питання з включенням до порядку денного, і проходження першого, другого читання, законопроекти можуть бути самі різні, можуть бути легші, можуть бути проблемні, ми би хотіли все-таки від вас отримати ось цей орієнтир, що саме Комітет правової політики має опрацювати і подати до парламенту для того, щоб ми закрили найпроблемніші 23-й і 24-й розділи, оскільки вони найбільші, з них починається, ними закривається і щоб ми могли спланувати свою законопроектну роботу, це істотно полегшить нам на майбутнє весь цей євроінтеграційний процес. Зрозуміло, що Міністерство внутрішніх справ вони дали своє бачення. І ми б хотіли побачити від вас приблизно такі орієнтири. Вже завершилися перші переговори в Брюсселі, ви вже закінчили зі своїми звітами і тепер вже можете дати нам цю інформацію. Скажіть там приблизно за місяць, за два, за три місяці, щоб ми могли це все спланувати.

І щоб не змішувати, я думаю, що дуже чітко потрібно все-таки розвести по міністерствах, де питання Міністерства юстиції, де питання Міністерства внутрішніх справ, тому що це також і різні комітети у Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви зараз говорите по повноваженням міністерства в розділі 23, в розділі 24 і в розділі "Функціонування демократичних інституцій", правильно? Який третій? Ну, ось третій... Я думаю, що в нас є над чим попрацювати в кожному з цих розділів, тобто якусь пріоритизацію було б для нас дуже важливо почути.

СУГАК Л.П. Дякую.

Дійсно, Антон Олександрович абсолютно правильно сказав, що тут за Міністерством юстиції все-таки більше координуюча роль. І якщо ми говоримо про, наприклад, 24 розділ, це "Юстиція, свобода та безпека",

дійсно, координація була за Міністерством внутрішніх справ, тому вони мали можливість надати такий детальний перелік законопроектів та питання, які вимагають обговорення.

Разом з тим хочу звернути увагу, що як і для підготовки до двосторонньої зустрічі в рамках 24 розділу, і до всіх інших було залучено широке коло всіх правоохоронних органів і була зведена єдина позиція цих правоохоронних органів, відповідно яка презентувалася під час двосторонньої зустрічі.

Так само, якщо ми говоримо, наприклад, про питання двосторонньої зустрічі в рамках судочинства, судоустрою, то у нас були залучені представники всієї суддівської інфраструктури, це були представники, як і ВРП, ВККС, Верховного Суду, Конституційного Суду та інших представників.

Що стосується питання функціонування демократичних інституцій, то воно включає три великих напрямки: це виборчий процес – ми працюємо досить близько в цьому напрямку з Апаратом Верховної Ради та безпосередньо з народними депутатами; функціонування парламентів. Прошу пробачення. Виборчий процес – це питання парламенту, також Центральної виборчої комісії, залучення інших органів і парламентів, як я вже сказала, ми працюємо з Апаратом Верховної Ради. Зараз у нас першочергове питання – це зібрати всі пропозиції і всі нагальні питання, а також ті, які мають особливі виклики, і відобразити їх в дорожніх картах. У нас є зобов'язання розробити дві дорожні карти. Перша це та, яка включає 23 і 24 розділ. Вона передбачає наші зобов'язання як вже в існуючих документах, це знову ж таки і Facility Plan і робота в рамках Enlargement Report. Крім того, формуючи цей документ, ми враховуємо всі рекомендації, зауваження, які були передбачені в тіньовому звіті, а також рекомендації наших міжнародних організацій, і такий же принцип у нас іде в рамках роботи дорожньої карти по функціонуванню демократичних інституцій. 27-го числа ми очікуємо, що прийдуть представники Європейської комісії, які

скажуть свої пропозиції та зауваження, ми вже тоді будемо мати чіткий перелік напрямків, де нам треба посилюватись.

ГОЛОВУЮЧА. Можна я тоді задам питання? Про які майбутні кроки ви (Зараз, хвилиночку!) поінформували там і під час проходження скринінгу стосовно захисту фундаментальних прав і свобод українців, ну, наших європейських колег, да, стосовно того, а яким чином ми будемо відновлювати, і стосовно яких кроків ви плануєте діяльність чи координацію стосовно того, як ми будемо все-таки забезпечувати функціонування демократичних інститутів в Україні? Чи ви готуєте дорожню карту, чи хто готує, хто за це відповідальний? Прошу. Якщо ви можете поінформувати. Може пан Олександр може поінформувати про це.

ІЛЬКОВ О.М. Дякую, шановна Іванна Орестівна.

Якщо можна, загальний коментар дам з приводу наступних кроків. Ну, пані Людмила вже сказала. Просто насправді і по 23 розділу і по 24 розділу ключовим документом, який буде фіксувати плани української сторони стосовно наближення нашого законодавства до права Європейського Союзу і, власне, виконання всіх рекомендацій Європейської комісії і буде дорожня карта. Тому, я думаю, що до того...

ГОЛОВУЮЧА. За кожним окремо розділом чи ні...

ІЛЬКОВ О.М. Дорожня карта.

ГОЛОВУЮЧА. По верховенству права ...

ІЛЬКОВ О.М. Вона включає в себе 23 і 24 розділ. Тобто це буде ключовий документ, який буде визначати плани України стосовно приведення законодавства за 23 і 24 розділом. Власне, саме там будуть

конкретні заходи, конкретні строки і конкретні виконавці, в тому числі туди увійдуть, очевидно, і ті законопроекти, які вже станом на зараз знаходяться на розгляді Верховної Ради України. Тому, я думаю, що підхід, що саме зараз не надавалися там конкретні законопроекти, про які йде мова, він, очевидно, пов'язаний з тим, що ми повинні їх закласти в цю дорожню карту. Ми цю дорожню карту маємо узгодити з широким колом стейкхолдерів, в тому числі з представниками Європейської комісії.

Так само дорожня карта буде в нас окремо по сфері функціонування демократичних інституцій, вона згідно переговорної рамки не є так званим opening benchmarks, але очевидно, що оскільки Україна згідно з переговорною рамкою була запрошена до підготовки такої карти, то ця карта вже готується. Так само вона буде передбачати конкретний перелік заходів, конкретні строки і конкретних виконавців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. А можна тоді зорієнтувати, перше, який timeline виставляє для себе уряд для підготовки цих двох дорожніх карт? Це перше.

І друге. Мені видається, що одним з результатів нашого сьогоднішнього такого обговорення могло би стати те, що на робочих групах ці дорожні карти мають бути затверджені до того часу, як ви їх представляєте до європейської сторони. Але, можливо, тоді, наприклад, на 23 розділ чи на 24 розділ там ми би могли умовно зібрати правовий комітет, правоохоронний комітет, скажімо, наш комітет та і мати представлення до того як ви поїдете з цими дорожніми картами до Європейської комісії. Мені видається, це тоді би ішлося про реальне таке заглиблення і реальне долучення Верховної Ради до цього процесу. Бо інакше, коли ми говоримо про індивідуальну участь того чи іншого народного обранця, чи обраниці в цих робочих групах, ми з вами не отримаємо реальне залучення Верховної Ради України. Бо інституційно – це саме комітети, які можуть приймати рішення, брати щось до уваги, для себе пріоритизувати наступні дії і працювати відповідно вже з урядовцями.

ІЛЬКОВ О.М. Якщо можна, я прокоментую.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка.

ІЛЬКОВ О.М. Власне саме такий підхід і закладається, згідно з резолюцією Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, органом відповідальним за відповідні розділи, відповідно 23 і 24 "Функціонування демократичних інституцій" і "Реформа державного управління", доручено підготувати, скажемо так передфінальні проекти дорожніх карт, до 9 грудня. А до цього відповідним, – до 9 грудня, – відповідним керівникам робочих груп доручено забезпечити проведення консультацій стосовно цих дорожніх карт як з представниками громадянського суспільства, так і в обов'язковому порядку з представниками парламенту.

Тому очевидно, що цей процес буде максимально інклюзивним, час у нас ще є і я вас можу запевнити, що відповідні консультації звичайно будуть проведені. Оскільки ми розуміємо, що напевно переважна більшість заходів, які будуть міститися в цих дорожніх картах – це вони власне будуть стосуватися підготовки відповідних законопроектів і очевидно, що без діалогу з парламентом, тут не обійтися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. А коли Європейська комісія має надати свої підсумки затверджені Європейською радою по скринінгу, за першим розділом?

ІЛЬКОВ О.М. Скринінговий звіт має бути попередньо оприлюднений протягом 6 тижнів після закінчення останньої зустрічі. Тобто ми очікуємо, що це буде або кінець цього року, якщо вони встигнуть то так званого свого Christmas break, ну принаймні, ми попередньо домовилися, що це буде саме

до кінця цього року. Очевидно, що скринінговий звіт буде містити вже більш конкретні рекомендації і в будь-якому випадку ці дорожні карти мають остаточно доопрацьовуватися з врахуванням цього скринінгового звіту.

Після цього скринінговий звіт іде на розгляд Ради ЄС, тобто його будуть обговорювати всі держави-члени і власне вони повинні затвердити цей скринінговий звіт і затвердити так звані передумови для відкриття ...*(Нерозбірливо)* кластеру. І це саме те, про що говорила Ольга Віталіївна, що не можна виключати, що держави-члени можуть, скажімо так, додати ще якихось побажань до цих, так званих, opening benchmarks.

ГОЛОВУЮЧА. Просто це означає, що 09.12 (9 грудня), це не є ніяка остаточна дорожня карта, я тому, власне, і задаю це питання.

ІЛЬКОВ О.М. Ні-ні. Ми ж говорили про те, що це буде такий перший проект. Але у нас... як би принципово ми погодили цей agreement з Європейською комісією з тим, щоб ми не чекали, власне, скринінгового звіту, а починали готувати, напрацьовувати цей документ, у нас, очевидно, що є достатня база для його підготовки.

СТЕФАНЧУК М.О. Ви кажете, що це можливо до кінця цього року. А що вам потрібно, щоб це сталося до кінця цього року: чи, можливо, допомога комітетів, чи допомога окремих депутатів, чи, можливо, якимось стимулювати наших міжнародних партнерів перемовинами? Що потрібно для цього?

ІЛЬКОВ О.М. Микола Олексійович, це тут якраз від нас мало що залежить. Це як би відбувається до чітких стандартних операційних процедур, які є в Європейській комісії, я кажу, як правило, це займає шість тижнів. Тобто, якщо ми рахуємо, що остання зустріч у нас відбулася 13 листопада, то відповідно десь якраз на різдвяні свята ми і попадемо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді, колеги, я пропоную продовжити тоді за цими розділами, про які ми почали говорити з Міністерством юстиції.

Будь ласка, заступник міністра внутрішніх справ пан Олексій Сергєєв. Ми вже тут нахвалили МВС.

Будь ласка, пане Валентин.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Невелике уточнення перед тим, як шановному колезі... якраз те, що пан Микола Стефанчук говорив, бачу, пані Олі немає тимчасово. Але передайте, будь ласка, що якраз в Польщі вони починали переговори про вступ в ЄС, маючи чітку roadmap (дорожню мапу). То, можливо, з поляками взяти, якщо не консультації, подивитися наскільки практично... І вони мали її з першого дня в уряді, і всі органи влади, і всі гілки влади були чітко скоординовані – це на посилення ваших позицій. Якраз за польського головування у них такий досвід точно є і вони так робили.

СУГАК Л.П. А можна дуже коротко рефлексію. Дійсно, дуже вам дякую за пропозицію. Ми йдемо саме цим шляхом. Ми працюємо з нашими партнерами: і з Албанією, і з іншими країнами, і з поляками, які мають досвід розробки дорожніх карт. І ми навіть залучаємо іноземних експертів, які працюють з нами в робочих групах під час розробки дорожніх карт. Тому ми маємо такі механізми і дійсно з ними працюємо.

Дякую.

СТЕФАНЧУК М.О. Якщо дозволите уточнення. Пані Людмила, дивіться, у нас є дуже багато народних депутатів, які входять в групи дружби з самими різними країнами. І, якщо ви бачите десь позитивний, ефективний досвід і кажете, нам потрібна дорожня мапа, наприклад, гіпотетично, там Латвії. Нам потрібна дорожня мапа Румунії, будь-кого іншого, для того, щоб

скомунікувати з депутатами, щоб вони швиденько відпрацювали ці питання з органами влади тих країн, які є ефективними, на вашу думку. І ми можемо ці процеси прискорити, залучити, уніфікувати і це буде і вам простіше, і нам корисніше.

СУГАК Л.П. Дякую дуже, обов'язково скористаємося можливістю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Олексію, вам слово.

СЕРГЄЄВ О. Добрий день, шановні колеги, шановна пані головуюча, колеги народні депутати! Міністерство внутрішніх справ України, основна компетенція наша полягала в підготовці до переговорів за 23 розділом "Юстиція, свобода, безпека". Відповідно до порядку денного двосторонньої зустрічі МВС та центральних органів виконавчої влади, які координуються Кабінетом Міністрів через міністра внутрішніх справ, доповідали за 11 напрямками. Ми в нашій інформації до Верховної Ради України і до Міністерства юстиції виклали за якими основними питаннями ми доповідали, які були цікаві Єврокомісії саме в цьому напрямку.

Готуючись до двосторонньої зустрічі ми проаналізували також значну кількість актів ЄС, зокрема, якщо точним бути, то 239 актів були проаналізовані Міністерством внутрішніх справ, Національною поліцією, прикордонною службою та Державною міграційною службою. Були встановлені, які у нас є невідповідності, прогалини і проблеми у відповідності. І саме на результатах скринінгу побудовані були доповіді і наші презентації. У своїх презентаціях наші колеги з Міністерства внутрішніх справ та інших центральних органів виконавчої влади, я теж мав доповідь з першого питання порядку денного по протидії організованій злочинності. Ми саме зосереджувались не тільки на питаннях невідповідності окремих положень законодавства, а і на інституційних змінах

та реформах, які потребують правоохоронні органи, оскільки це другий такий наріжний камінь, який цікавий Єврокомісії.

Перший напрямок – відповідність законодавства і другий – інституційні зміни та реформи. Тому ми і побудували нашу роботу і доповіді за цими напрямками, і нашу подальшу роботу, і наші подальші плани також бачимо в цих напрямках.

Якщо зупинитися на першому, то в тих переліках законопроектів, які ми подали до Міністерства юстиції і до комітету, міститься 14 законопроектів, які також були включені в наші доповіді. Вони всі, їх прийняття вимагає відповідність нашого законодавства до ЄС, відповідність до конвенцій, зокрема: Стамбульської, Будапештської і інших. Угода про асоціацію, вимог цих угод. Тому тут представлені ці законопроекти, більшість з них зрозуміло, враховуючи специфіку діяльності МВС, знаходяться на розгляді у Комітеті правоохоронної діяльності і ми працюємо дуже тісно із зазначеним комітетом.

І другий напрямок, за яким ми зараз працюємо, – це реформа правоохоронних органів. І тут комісією було відзначено, як значне досягнення України, але ми розуміємо, що це не досягнення, а тільки початок нашого великого шляху, це прийняття Кабінетом Міністрів 23 серпня комплексного плану реформування органів правопорядку, який містить якраз теж значну частину цього плану, – це законодавчі ініціативи. Саме там вже є ряд законопроектів, які ще треба тільки розробити, із ключових таких це взагалі Закон про органи правопорядку, який ще тільки в стані обговорення його концепту, ми над цим вже працюємо. Це повна реформа оперативно-розшукової діяльності в Україні, яка визнається нашими колегами як нинішній законопроект і нинішня побудова оперативно-розшукової діяльності ... *(Не чути)* рудименту радянської системи, тому і ми над цим працюємо, напрацьовуємо відповідні пропозиції.

Зазначені всі заходи як щодо імплементації до нашого законодавства актів ЄС, такі щодо законодавства, яке потребується для реформування.

Нами подані до проєкту дорожньої карти, про який було зазначено. І після ухвалення зазначеної дорожньої карти будемо разом рухатися разом з іншими колегами з правоохоронних органів і з комітетів Верховної Ради.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Валентине.

НАЛИВАЙЧЕНКО О.В. Одне коротке побажання. Не чекаючи дорожньої мапи, рухайтесь, так як ви рухаєтесь.

Друге. Фахово і конкретно справді ті матеріали, що ми отримали від міністерства.

І третє. Чим можемо допомогти МВС від європейських наших партнерів або від парламенту для того, щоб ви так і в цьому напрямку працювали?

СЕРГЄЄВ О. Дуже дякую.

В нас є ряд законопроектів, які, наприклад, з 2021 року, що вже перебувають у Верховній Раді, це які спрямовані на імплементацію Будапештської конвенції і Стамбульської конвенції. Можливо, і колеги з Єврокомісії звертали увагу, чому такі важливі законопроекти, які забезпечують імплементацію конвенцій у наше законодавство, не розглянуті з 2021 року? І коли ви обіцяєте, що вони будуть прийняті? От насправді це було ключове питання: коли обіцяєте, що вони будуть прийняті ті чи інші законопроекти? На що ми, звісно, оптимістично зазначили в своїх актах, що... в наших презентаціях 2025-2026 рік, от в даному випадку ми будемо дуже просити колег і вашого комітету допомагати нам "пушити" ці законопроекти, які нам допоможуть імплементувати, ну, принаймні конвенції, такі ключові акти ЄС, які нам потребуватимуть. Звісно, що в напрямку реформування, наприклад, тут будуть суттєві дискусії і ми будемо працювати з усіма комітетами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я в цьому контексті хотіла би звернути увагу на наступне. З тих 14 законопроектів, які є зареєстровані у Верховній Раді, які ви зазначаєте як пріоритетні, ну, від Міністерства юстиції, тільки два визнані такими, що є спрямованими на виконання наших євроінтеграційних зобов'язань. В цьому контексті, ну, шкода знову ж таки, що пані Оля не тут, але нам потрібно виробити якийсь спільний підхід із урядом стосовно того, що, можливо, уряд мав би тоді... ну, віцепрем'єрка мала би включити їх в перелік тих законопроектів, які урядом розглядаються як такі, що спрямовані на виконання євроінтеграційних зобов'язань. І це допоможе нам планувати свою роботу, пріоритетно їх так само розглядати, розуміти, що в нас буде задача розглянути їх до другого читання, ну, і відпрацювати разом з вами в координації. Це перше.

Друге. Це вже до нас, до членів комітету, і до секретаріату. В нас два з цих законопроектів, які визначаються МВС як такі, що пріоритетні для поступу, вони визначені такими, що регламентуються національним законодавством країн Європейського Союзу. Тому я би хотіла попросити: а) секретаріат, може, звернути увагу на них, і буду просити Урядовий офіс попрацювати над цими... ну, передивитися зову ж таки ці два законопроекти стосовно того, чи ми, там, лишаємо їх в національному законодавстві країн-членів Європейського Союзу, чи ми їх переносимо до реально євроінтеграційних, дивимося на них в цьому ключі.

Ну, це в нас з вами такий, робочий процес, який ми мали би десь виробити там спільні підходи, і розуміти, чи це, там, комітет може взяти на себе, скажімо, зараз цю функцію і надати їм цього статусу. Ми теж маємо цю можливість. Але це, ну, така спільна робота.

Будь ласка, може, пан Олександр прокоментує.

ІЛЬКОВ О.М. Дякую, Іванно Орестівно. Якщо можна, коротко відкоментую.

Ну, власне, це якраз те, про що ми говорили. Перше, як уже казала Людмила, оці 23 і 24 розділи, вони характеризуються тим, що там, власне, немає багато як такого класичного *acquis*, і тому багато зобов'язань, які будуть за цим...

ГОЛОВУЮЧА. "Свобода, юстиція, безпека" все-таки більше...

ІЛЬКОВ О.М. Ну, там трохи більше, так...

ГОЛОВУЮЧА. Трошки інакше.

ІЛЬКОВ О.М. Але тим не менше це часто не класична імплементація якоїсь директиви.

А друге – це, власне, те, що ми чомусь закликаємо все-таки дочекатися до того моменту, поки будуть офіційно розроблені і затверджені відповідні дорожні карти. І безумовно, що ті законопроекти, які вже будуть включені туди, вони ввійдуть в усі подальші плани роботи і парламенту, і уряду стосовно імплементації нашого законодавства, тому що...

Власне, тому ми не хочемо поспішати зараз з якимось там надсиланням додаткових переліків і так далі, вже хочемо провести діалог з усіма стейкхолдерами, напрацювати ці дорожні карти, узгодити з європейцями. І, власне, вже ті законопроекти, які будуть включені туди, вони вже офіційно будуть передані парламенту і ми будемо вважати їх уже всі повністю стовідсотково євроінтеграційними, там уже точно ні в кого не буде виникати питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Перепрошую, я не надала слово колегам з НАЗК, попередньо була піднята рука. Оскільки ми от знаходимося фактично в цих трьох розділах, так, в 23-му, 24-му і "Функціонування демократичних інституцій" і, можливо, колеги там з ВККС чи з інших структур хотіли би зараз долучитися до цієї розмови. Тому що я думаю, що ваші повноваження якраз найбільше стосуються цих трьох розділів.

КАЛМИКОВ Д.О. Добрий день, шановні колеги. Дмитро Калмиков, заступник Голови НАЗК. Власне, в 23 переговорному Розділі ми маємо ще підрозділ "Боротьба з корупцією". За організацію підготовки і до переговорів, і зараз підготовки першого проекту, якщо так можна сказати, дорожньої карти відповідає Національне агентство. Можу коротко доповісти про структуру і, зокрема, законопроектні потенційні ініціативи, які можуть надійти до парламенту, і такі законопроектні ініціативи, які Європейською комісією визначаються як пріоритетні.

Загалом по підрозділу "Боротьба з корупцією" діалог з Європейською комісією відбувається за чотирма складовими: це стратегічні та інституційні основи антикорупційної політики, це запобігання корупції, по суті, протидія корупції і так званий трек-рекорд – по суті, це група показників, які дозволяють представити і проаналізувати рівень досягнення успіхів в антикорупційній сфері.

Якщо ми говоримо загалом, то дорожня карта має, вибачте, має з огляду на, скажемо так, переговорну рамку, вимагає від України низки різного типу заходів, починаючи від аналітичних, статистичних, навчально-методичних, інституційних, організаційних і законодавчих в тому числі заходів. Щоб не обтяжувати комітет групою інших, я все-таки зупинюся на тих, які пов'язані з законопроектною діяльністю.

В першу чергу Європейська комісія дуже вітає Україну із надзвичайно вдалою, успішною антикорупційною стратегією, яку парламент затвердив в червні 22-го року, відзначає її величезний антикорупційний потенціал, але

відповідно зараз очікує від України і від 109 державних інституцій належної імплементації державної антикорупційної програми. На даний момент державна антикорупційна програма є одним з ключових індикаторів успішності, вірніше, її рівень реалізації, індикатором успішності антикорупційної реформи і загалом цього напрямку в Україні.

З огляду на це, відповідно сприймаючи цей позитивний успіх, Європейська комісія очікує від України вже зараз початку розробки і орієнтовно в кінці наступного літа ухвалення наступної антикорупційної стратегії на наступний період, на 2025-2030 роки. Тому перше ключове очікування Європейської комісії – це розробка якісної антикорупційної стратегії, на виконання якої до кінця 25-го року має бути розроблена державна антикорупційна програма.

Друга група ініціатив, які очікує від України Європейська комісія – це внесення певних змін до Закону "Про запобігання корупції", в першу чергу в контексті вдосконалення законодавства про конфлікт інтересів, заборон та обмежень, пов'язаних з цим інститутом. І друге – це деякі вдосконалення в частині фінансового контролю. Європейська комісія вимагає від України включення до числа суб'єктів декларування помічників та радників високопосадовців.

Окремий трек законодавчий, який очікується від України, він пов'язаний з Директивою ЄС 2019/1937, що стосується захисту осіб, які повідомляють про порушення законодавства Союзу. Власне, українське законодавство не відповідає, точніше, частково відповідає цій директиві. Як ви знаєте, в Україні під викривачами розуміються викривачі корупції, в Європейському Союзі це поняття є набагато ширшим і обсяг захисту цих осіб є значно ширшим, він в тому числі поширюється і на зокрема членів сім'ї викривача і поширюється на тих осіб, які сприяли такому повідомленню і так далі. Це досить такий об'ємний, складний процес, тому що це суттєве розширення, на правду, зміни по суті підходу до інституту викривання в Україні.

Частина, вірніше найбільша частина законопроектних ініціатив, вона буде лежати в розрізі протидії корупції, стосується діяльності по лінії НАБУ, САП, ВАКС. Зокрема Європейська комісія очікує від України остаточного ухвалення законопроекту про одноосібний розгляд справ про цивільні, адміністративні справи. Він зараз знаходиться у Верховній Раді, це законопроект 10338. Також Європейська комісія очікує від України внесення змін до Кримінального процесуального кодексу в частині посилення, забезпечення незалежності Керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури зокрема в частині надання права внесення до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань інформації про правопорушення кримінальні, вчинені народними депутатами, самостійно погоджувати клопотання про проведення слідчих та зокрема негласних заходів, направляти запити про видачу, екстрадицію осіб із інших юрисдикцій, створення спільних міжнародних слідчих груп.

Як ви знаєте, зараз ми маємо такий документ, який називається пропозиції щодо директиви Європейського парламенту та Ради про боротьбу з корупцією, який замінить рамкове рішення Ради. Цей акт, який містить набагато вищий і набагато ширший обсяг вимог до, скажімо так, системи запобігання країн-членів Європейського Союзу попри те, що цей акт не є ще чинним в Європейському Союзі, але його вимоги вже представляються Україні як вимоги вступу. Власне, з огляду на цей документ Україні доведеться трошки попрацювати над санкцією за корупційні, пов'язані з корупцією правопорушення, а також все-таки продовжити питання вдосконалення заходів кримінального правохарактеру, що можуть застосовуватися до юридичних осіб.

Окрема група заходів законопроектного характеру стосується потенційної ратифікації Конвенції ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях. Група законопроектів вже знаходиться зараз в парламенті всі і вдосконалення адміністративно-

деліктного законодавства в частині забезпечення невідворотності відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Що стосується потенційних, скажімо так, дискусійних питань, які можуть виникнути у зв'язку з цим підрозділом, може бути лише два таких питання, якщо вони залишаться: це, власне, інструментарій і форма забезпечення автономності зняття Національним антикорупційним бюро інформації з електронних комунікаційних мереж і потенційне питання оперативного та високопрофесійного забезпечення антикорупційних інституцій судовою експертизою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я дуже дякую за ці доповнення.

І дякую якраз за звернення уваги, ну, власне, як і пан Олексій говорив про те, що зміни законодавчі – це тільки дуже невелика частина того, на що ми маємо вийти. Насправді найбільше це про практику застосування, про створення інституцій, про створення спроможностей, про наявність професійних кадрів і, дійсно, те, як ми за цими правилами, які будуть визначені в законах, будемо далі жити.

Можливо, якраз колеги, там не знаю, з ВККС, є онлайн колеги з Верховного Суду, з ВРП і з інших антикорупційних інституцій хотіли б за розділами якраз 23, 24 і розділ "Функціонування демократичних інституцій" тут додати. Будь ласка, колеги.

ГАЦЕЛЮК В.О. Добрий день, шановні колеги. Віталій Гацелюк, член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Ми тут разом з моїм колегою Русланом Сидоровичем і в Брюсселі разом доповідали, і зараз теж з нашого боку готуємося до підготовки дорожньої карти, надаємо свої пропозиції.

Два слова стосовно питань, яких стосується компетенція Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Колег у Брюсселі цікавить функціонування добросовісного і професійного суддівського корпусу. Вони

чудово обізнані з кількістю зараз вакансій, які не заповнені. Задавались конкретні питання щодо строків і модальності проведення тих конкурсів на суддівські посади, які вже тривають. Я нагадаю, це конкурс на 25 посад Вищого антикорупційного суду, на 550 вакансій в судах апеляційної інстанції. І ми активно готуємося до оголошення наприкінці цього року добору до судів першої інстанції, там наразі 1200 у нас є вакансій, тобто це величезна кількість вакансій, яка напряму безпосередньо впливає на якість доступу громадян до правосуддя. Слід підкреслити, що в питаннях функціонування судової влади, якщо можна так висловитись, Брюссель орієнтується на Страсбург. Тобто іде мова про кооптацію так званих європейських стандартів, які розроблені на рівні Ради Європи. Це і рекомендація Венеційської комісії, Консультативна рада європейських суддів і такого роду документи оскільки самі по собі судові системи в різних країнах-учасницях Європейського Союзу вони можуть відрізнятись, але питання полягає в тому, щоб всі ці системи спільно дотримувалися тих стандартів, які напрацьовані в тому числі в цій сфері Радою Європи. Тобто з питань заповнення суддівських вакансій і задавались конкретні питання щодо строків. І ми тут вдячні за підтримку парламентом законопроекту 11426 по продовженню повноважень Громадської ради міжнародних експертів, яка буде, ми сподіваємось, на початку наступного року разом з ВККС брати участь в оцінюванні кандидатів до Вищого антикорупційного суду на етапі співбесід і дослідження досьє.

Також користуючись нагодою хотіли би подякувати і Комітету з питань правової політики за підтримку цього тижня законопроекту 11425, який наскільки ми розуміємо може бути винесений в зал наступного тижня. Він в тому числі допоможе нам, відкриє двері для оголошення добору, про який я сказав, який дозволить заповнити оцю величезну кількість вакансій в судах першої інстанції. Це ключові моменти. Крім того, ми доповідали питання по суддівській освіті. Брюссель звертає увагу на тому, щоб судді України були підготовлені до функціонування української юрисдикції в

межах Європейського Союзу. Відповідно Національна школа суддів активно теж брала участь в підготовці і вона готується до того, щоб посилювати складову європейського права в тренінгах, в тому числі навчання так званих soft skills наших суддів, англійська мова в тому числі і так далі і тому подібне, окрім нагальних питань функціонування судової влади в межах воєнного стану, розгляд в тому числі воєнних, військових злочинів цих проваджень. Але і підготовка суддів до роботи в умовах, коли Україна стане учасницею Європейського Союзу.

І з вашого дозволу я надам слово пану Руслану.

СИДОРОВИЧ Р. Дякую. Я спробую коротенько доповнити.

Справді, Вища кваліфікаційна комісія суддів її можна так напівжартом, напівнежартом назвати HR-агенцією судової влади. Наша ключова функція полягає в доборі якісних, професійних і добросовісних кадрів. Це є наша основна ключова задача. Разом з тим беззастережно нам необхідно, передусім нам як українцям, але європейці ставлять запитання, коли ми закінчимо процедуру кваліфікаційного оцінювання діючих суддів, яка була розпочата відповідно до конституційних змін від 2 червня 2016 року. У нас ще десь близько 1 тисяча 600 суддів очікують завершення цієї процедури. Здається, пан Валентин Олександрович слушно зауважував, що потрібно не чекати в плані підготовки до roadmap, постійно працювати. Я хочу відмітити, що робота фактично триває постійно. Для прикладу, якщо ми говоримо про участь представників судової влади в переговорах у Брюсселі у вересні місяці, три місяці тривала підготовка практично щоденно. І, власне, оця щоденна координація, я не можу тут не подякувати Офісу віцепрем'єра з питань європейської інтеграції, які залучили міжнародних експертів. До речі, експерти з Польщі у тому числі нам надавали дуже серйозну допомогу. Сподіваємося, так само знаємо, що незабаром парламент буде приймати бюджет країни на 25-й рік. Просимо, звичайно, підтримати пропозиції Вищої кваліфікаційної комісії суддів в тій частині. Ми розуміємо, що бюджет країни

не резиновий і в умовах повномасштабної війни це складно. Але якщо ми говоримо про заповненні тієї кількості вакансій, загальна кількість вакансій на сьогоднішній день в судовій владі більше 2 тисяч і кожен день вона збільшується. Вища рада правосуддя звільняє кожного тижня суддів у відставку, вони мають таке право. Ми у Вищій кваліфікаційній комісії, на жаль, не встигаємо наймати таку кількість людей постійно.

Хочу підтримати свого колегу в частині подяки і парламенту зокрема, і профільному комітету. Тому що ми з Комітетом правової політики очевидно логічно взаємодіємо найбільше, де чують наші пропозиції, ряд законопроектів, які голосуються в парламенті, вони не є напряду ніби євроінтеграційні і на них цей маркер важко поставити. Але для прикладу, оцей законопроект, про який згадав мій колега Віталій Гацелюк, про покращення умов добору суддів до резерву у суди першої інстанції, з одної сторони він наче і не є євроінтеграційним, але з іншого боку, наскільки ефективно і швидко ми зможемо добирати нових суддів, напряду залежить звичайно і доступ до правосуддя. А доступ до правосуддя – це є безпосередньо стаття 6 і стаття 13 Європейської конвенції прав людини, де Україна, на жаль, на превеликий жаль, в тому числі із-за нехватки суддів, займає сумну таку позицію, тому що надмірна тривалість судових проваджень, з якою стикаються наші громадяни, вона викликана у тому числі дефіцитом суддівських кадрів.

Ну і це беззастережно не впливає так само і на якість правосуддя. Пан Дмитро Калмиков згадував вже питання про врегулювання конфлікту інтересів – це дуже актуальна історія, яку необхідно теж удосконалювати. Тому що врегулювання конфлікту інтересів у судовій владі має свою специфіку, вона дещо є відмінна від виконавчої влади. Так робота ведеться і ми сподіваємося, що ближчим часом законопроект буде підготовлений і ми беззастережно будемо звертатися до парламенту і просити теж його підтримати.

Ну і звичайно, що ми будемо і надалі комунікувати і з урядом і з парламентом в частині прийняття інших законів, які стосуються у тому числі створення нового суду по розгляду справ щодо центральних органів виконавчої влади – це теж є один з євроінтеграційних наших напрямків. І ми зі свого боку теж будемо доносити позицію від нас, від комісії, яким чином це найоптимальніше зробити, для того, щоб ми в наступному році завершили формування, доформування і Вищого антикорупційного суду, і апеляційних судів, бо по апеляційних судах, просто, можливо, не всі в курсі, наскільки у нас катастрофа в апеляційних судах. Наприклад, в сумській апеляції у нас залишилося чотири судді, в інших апеляційних судах ситуація ненабагато краща. І коли Вища кваліфікаційна комісія ставить питання про певну модифікацію конкурсних процедур для зайняття посад в апеляційних судах... Дякуємо комітету, що підтримали там в частині проведення когнітивних тестів. Якщо ми будемо ігнорувати цю проблему і намагатися запровадити надзвичайно складні, і довготривалі конкурси, ми можемо стикнутися просто з тією ситуацією, що у нас в апеляційних судах не залишиться суддів, тому працюємо.

Ще раз дякую парламенту, дякую уряду. Співпраця є, будемо далі вас інформувати про ті потреби, які виникатимуть. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.

Чи за цими трьома розділами є бажані доповнити? Я звертаюся і онлайн, і офлайн.

В мене ще є одне, думаю, що коротке питання, я не знаю до кого. Я думаю, що, пані Людмила, напевно, до вас. Принаймні це, якщо я не помиляюся, це була інформація, яку ми отримали з Мін'юсту, по розділу "Функціонування демократичних інституцій", і по інформації наданій комітету було написано, що в рамках блоку функціонування парламентів у демократичній системі українська делегація представила заходи для підвищення прозорості, доброчесності та ефективності роботи Верховної

Ради України, а також заходи з протидії корупції та механізми з підтримки балансу між більшістю та опозицією. Я думаю, що нам з колегами було б цікаво дізнатися, які заходи варто очікувати, якщо такі були представлені на цих перемовинах.

СУГАК Л.П. Щодо питання... по питанню антикорупції, здається, якраз колега з НАЗК зазначив це, що стосувалося відновленню декларування.

ГОЛОВУЮЧА. Відновлення декларування вже було проведено до того моменту, поки у вас почалися оціночні перемовини.

СУГАК Л.П. Саме так.

Саме тому про це було поінформовано членів Європейської комісії про наші досягнення і про те, що було зроблено в цьому напрямку. То зараз під час проведення двосторонньої зустрічі додаткових запитань, зауважень, пропозицій у представників ЄС не виникло. Тому спрогнозувати зараз насправді є неможливим, що воно може бути, можемо тільки очікувати скринінговий звіт.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

І ще одне уточнення, пане Дмитре, я правильно вас почула, що йдеться про те, що європейські колеги зараз говорять з точки зору фінансового контролю про необхідність все-таки запровадження електронного декларування для людей, які обіймають посади радників високопосадовців. Чи я не правильно почула?

КАЛМИКОВ Д.О. Так, ви все правильно почули.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже рада. Я дуже рада, що нас почули колеги, ми маємо такий зареєстрований законопроект. Я думаю, що це просто можна

переходити вже і наполягати на Погоджувальній раді про його розгляд якомога швидше.

А ми могли просити НАЗК, можливо, ви подали це в такому концентрованому вигляді від себе, можливо, в письмовому вигляді нам за результатами вже цього обговорення, надати цю інформацію, щоб ми могли її десь звести і також передати всім іншим колегам, бо ми її розповсюдили, те, що ми отримали від інших ми розповсюдили до інших комітетів. Як головам підкомітетів так і головам комітетів, щоб вони вже поінформували членів своїх комітетів.

Якщо немає, колеги, до цих трьох розділів доповнень, я би пропонувала членам комітету вийти на таке рішення стосовно того, що якраз за цими трьома розділами... Окей, там ще буде по держслужбі, але коли будуть підготовлені робочими групами фіналізовані дорожні карти з тим, щоб звернутися до уряду і зобов'язати уряд представити його на майданчиках або спільних засідань комітетів, або на нашому комітеті спільно з головами підкомітетів, голів комітетів і так далі. Для того, щоб максимально поінформувати парламент про те, а з чим буде уряд виходити на виконання цього бенчмарку.

Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Позиція: прискорити та представити.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, прискорити, я думаю ми чули з вами, що все-таки ми очікуємо і маємо врахувати все те, що нам рекомендує: а) Європейська комісія, б) як це буде там, можливо, скориговано країнами-членами, ми це теж з вами розуміємо. От, можливо, з врахуванням всіх цих побажань я думаю, що буде тоді правильно все-таки говорити про представлення вже на основі всієї інформації та і всіх тих напрацювань, і коментарів, і пропозицій, які прозвучать в рамках цього.

Не заперечень, колеги члени комітету?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ми ж про це домовились.

ГОЛОВУЮЧА. Ми так, я звертаюся до колег членів комітету онлайн, ні в кого немає заперечень?

Немає. Добре.

Дякую, колеги... Немає.

Колеги, тоді повертаємося, давайте з вами до розділу "Публічні закупівлі" у нас є ще три розділи фактично. Да, розділ "Публічні закупівлі" нам Мінфін, вибачте, нам Мінекономіки надали за годину до засідання комітету, надали інформацію. До речі, хотіла б на це звернути увагу. По-перше, хотіла б звернутися, знову ж таки буду звертатися до вас пане Олександр, оскільки віцепрем'єрки немає. Ми 6 числа комітетом звернулися до уряду, завдання, вірніше, доручення віцепрем'єрки пішло 12 числа чи вірніше, вибачте, отримані були міністерствами 13 числа, що до 12 міністерства мали надати інформацію нам, і сьогодні ми продовжували отримувати інформацію зранку. Я розумію, що і ви отримали, як колеги з міністерств пізно це завдання, але я хотіла, щоб ми якось так все-таки більш коректно ставили задачі і міністерствам, і відповідно вже наші працівники секретаріату працювали, і в суботу, і в неділю, що об'єктивно. Але і сьогодні зранку просто вже не мали можливості реально опрацювати ті документи, які ви нам надіслали, то я би просила з повагою теж поставитися і до наших прохань на майбутнє.

Тому я, якщо дуже коротко, просила би до слова пані Надію Бігун, якщо вона є на зв'язку, мала би бути заступниця міністра Міністерства економіки, яка брала участь, наскільки я розумію, безпосередньо в цьому розділі в перемовинах, оціночних цих дискусіях з Європейською комісією. Є пані Надія? Да. Просто мені не все видно, просто тому...

БІГУН Н.В. Добрий день! Чи мене чути?

ГОЛОВУЮЧА. Так. Так, будь ласка, пані Надія. Ми розуміємо, вже пані Оля нас, ну, ще раз звернула нашу увагу, комітет тут є точно, ну, наш комітет точно є союзником в цьому і ми надавали там спільні, скоординовані наші зауваження профільному комітету по законопроекту безпосередньо, по публічним закупівлям. Ми вже зрозуміли, що ми чекаємо десь до середини грудня. Да, я правильно зрозуміла? Оновлену, скажімо, оцінку від Європейської комісії і спільну позицію вже уряду і Європейської комісії щодо цього, і ми будемо відпрацьовувати його до другого читання. Але поза тим, можливо, якісь проблемні моменти, які, ну, от сьогодні ми отримали від Мінекономіки? Будь ласка.

БІГУН Н.В. Шановна Іванна Орестівна, шановні народні депутати, колеги, добрий день! Дійсно розділ "Публічні закупівлі" є тим, з якого починалися переговори, він є дійсно дуже важливий. І ми це розуміємо, і приділяємо цьому розділу максимум уваги. Так сталося, що на момент, коли у нас почалися переговорні процеси, у нас вже був напрацьований законопроект, який був напрацьований у відповідності до Угоди про асоціацію – зміни до Закону "Про публічні закупівлі". І відповідно ми зараз уже в процесі його прийняття, а враховуючи переговорні позиції, адаптуємо ситуацію для того, щоби максимально досягнути тих очікувань, які озвучують наші європейські партнери. І вже ми розглядаємо цей законопроект не тільки як такий, який приймається на виконання Угоди про асоціацію, а також як такий, який, ну, буде стартовою точкою для переговорів з європейцями.

Ми розуміємо, що цим законопроектом нам поки що зарано говорити, що він забезпечить повну імплементацію європейських директив 24 і 25-е, проте він є євроінтеграційним, відповідно наблизить нас, ну, максимум до імплементації цих директив, і далі з європейцями ми вже після прийняття цього законопроекту складемо план по повній імплементації директиви в

наше законодавство. І цей план не буде великим, оскільки основна робота буде зроблена зараз, і вже там залишаться деякі моменти, які, ну, більше технічні.

Що стосується статусу погодження законопроекту. На економічному комітеті попередньо був затверджений текст, який враховує коментарі і пропозиції Єврокомісії. Цей текст направлений в DG NEAR через наших партнерів в делегації. І ми очікуємо до 25 листопада, що ми отримаємо коментарі від Єврокомісії.

Далі у нас є домовленість з нашими колегами, з вашими колегами в економічному комітеті, що ми в супероперативному режимі ці коментарі маємо врахувати в фінальному тексті законопроекту, виносимо на економічний комітет цей фінальний текст, голосуємо. І ми цілимося на те, щоб цей законопроект був прийнятий в першій половині грудня. У нас є зобов'язання перед Світовим банком. Світовий банк згідно грантової угоди... Ці зобов'язання, вони впливають на те, щоб виплатити понад мільярд доларів підтримки, тому ми будемо дуже оперативно рухатися. І я хочу попросити всіх учасників сьогоднішньої наради сприяти цьому, тому що це є суперважливий законопроект для того, щоб отримати не тільки від партнерів з боку ЄС підтримку нашому наближенню до вступу в Євросоюз, а ще це є важливо саме зараз, в цьому році, на отримання допомоги від Світового банку.

Що стосується загального переговорного процесу, ми не бачимо ніяких проблемних питань. В принципі, позиція Європейського Союзу, і оскільки в нас процес наближення до європейських директив ще в 2016 році розпочався, і шлях достатньо великий вже пройдений, і багато підготовчої роботи зроблено, тому з точки зору прийняття законопроекту ми не бачимо якихось глибоких дискусій. Можливо, у нас буде така достатньо поверхнева дискусія щодо розділу, який стосується локалізації, це діючий розділ, який є у нас в Законі "Про публічні закупівлі". Цим розділом передбачено, що для певного переліку категорій товарів є вимога щодо локалізації виробництва, але в

цьому розділі вже зараз є оговорка щодо того, що він не розповсюджується на країни, які є учасниками Угоди про Government Procurement Agreement в рамках СОТ, да, тобто Угода щодо GPA. Всі країни Європейського Союзу є учасниками цієї угоди, тому ми тут коментуємо, пояснюємо, що для наших партнерів і учасників з боку Європейського Союзу ніяких обмежень щодо участі в публічних закупівлях немає і не буде.

Відповідно щодо цього розділу все одно ми чуємо інтонації, які хвилюють європейців, тому що для них Single Market є пріоритет і ми розуміємо це. Але я впевнена, що ми по цьому розділу зможемо пояснити, що цей розділ, він у нас працює не проти наших партнерів в Європейському Союзі. Навпаки він якраз забезпечує певні переваги щодо участі в публічних закупівлях українських і європейських компаній.

Всі інші питання, які ми обговорюємо з колегами, вони більше стосуються як би, там немає у нас якихось дискусій. Це робочий процес, в якому ми проговорюємо юридичні питання, які потребують імплементації. Тому ми оптимістично налаштовані, що законопроект буде прийнятий в грудні і ми отримаємо схвальний відгук від наших партнерів з боку ЄС. Наступним кроком треба буде забезпечити імплементацію цього законопроекту. Там буде багато нових процедур, треба буде фокусуватися на тому, аби впроваджувати більш прогресивні практики, тому що ми розуміємо, що українські публічні закупівлі на відміну від європейських зараз мають менший перелік інструментів, відповідно ми фокусуємося на закупівлях за найнижчою ціною. А європейська практика говорить про те, що ми маємо враховувати більш складні ефективні інструменти, нецінові критерії активно впроваджувати, вартість життєвого циклу та забезпечувати вищу якість закупівель. І це такі важливі аспекти і ці аспекти потребуватимуть багато роботи на практичному рівні вже на етапі імплементації. І тут ми також будемо активно працювати з нашими європейськими партнерами для того, щоб їх практики привносити в нашу закупівельну практику, в нашу діяльність.

Дякую. Я готова відповісти на питання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Надія.

Чи в колег членів комітету є запитання до пані Надії? Чи в колег онлайн з підкомітетів?

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Можна, пані голово?

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, пані Марія.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Пані Надія, ми, значить, орієнтуємося на голосування Закону "Про публічні закупівлі" до кінця поточного року, правильно? Все, плюс, дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є ще якісь запитання, колеги, уточнення? Якщо немає, тоді давайте, я не знаю, пані Надія, ви чи хтось із ваших колег по розділу "Економічні критерії", знову ж таки ми за годину до засідання комітету чи за півтори отримали інформацію від Мінекономіки. Є хтось, хто готовий представити узагальнену...

БІГУН Н.В. Я тут колегам передам мікрофон. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу. Тарас Качка чи... Тарасе, ви?

КАЧКА Т.А. Мабуть, я. Дякую.

Перепрошую справді за те, що ми в останню мить передали документи, це трошки у нас там зазбоїв бюрократичний механізм доручень і їх виконання, намагалися якомога швидше. В нас просто досить багато інформації було.

Економічний критерій – це знову ж таки тут трошки унікальний розділ в плані того, що обговорюється. Було задано багато питань з боку колег з Європейського Союзу щодо наших структурних показників: ВВП, прогноз зростання ВВП, ринок праці, наша структура торгівлі і інші речі. Цей розділ є фактично трошки унікальним в цьому кластері, оскільки не прив'язаний... не стільки до нормативних актів *acquis* ЄС, скільки до структурних показників української економіки, нашої економічної стратегії і для того, щоб визначити, наскільки ми є конкурентоспроможними для інтеграції з Європейським Союзом. Тому цей розділ, він більше такого економетричного характеру, ніж інші. Були зроблені презентації по всіх цих аспектах і насправді цей розділ, в якому більше буде, власне, постійної координації щодо всіх цих економічних показників в Україні, в Європейському Союзі і впродовж переговорів про вступ до Європейського Союзу в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Вичерпно. Колеги, чи...

КАЧКА Т.А. Насправді просто дуже, якщо переказувати порядок денний, там дуже широке коло питань від рівня безробіття, інфляції і інших речей. Тобто тут питання в тому, що ми можемо переказати ці всі речі, але це насправді так і є, дуже широкий розділ, в якому ... *(Не чути)* досить експертний характер носить, наскільки ми економічно конвергуємося з Європейським Союзом.

ГОЛОВУЮЧА. Чи в цих економічних критеріях є якісь речі, які будуть десь пересікатися з відповідальністю судової системи, з відповідальністю, скажімо, антикорупційних органів?

КАЧКА Т.А. Формально юридично – ні, але я думаю, що з огляду на те, що там такі речі, як інвестиційний клімат, інші економічні показники

обговорюються, то публічно можуть виникати такі питання. Але формально їх немає в порядку денному.

ГОЛОВУЮЧА. А як інвестиційний клімат без верховенства права? Будь ласка, пан Руслан...

КАЧКА Т.А. У нас є просто кластери, поруч є розділи, які цього стосуються.

ГОЛОВУЮЧА. Я зрозуміла. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р. Там є дві позиції, вони такі юридично-економічні, наприклад, інститут неплатоспроможності, який насправді є абсолютно повністю процесуальним законом. Там є два, наприклад, є два кластери. Значить, кластер по удосконаленню інституту досудової санації підприємств, він віднесений до економічного абсолютно повністю блоку, разом з тим це більше відноситься до процесуального законодавства, тому що це є чисто юридична процедура. Поряд з тим, наскільки будуть ефективні, професійні, добросовісні судді, настільки ж і ефективно буде працювати ця досудова санація, тому що попри те, що вона називається досудовою, вона все рівно відбувається під контролем судді.

Тому ці речі вони є абсолютно тісно пов'язаними, в тому числі, як продаються активи, як погашаються вимоги кредиторів. Я не знаю, там зараз які є показники. Я пам'ятаю, що там до 19-го року в Україні поверталось 9 центів з 1 долара кредиторських вимог. Для порівняння, у Норвегії це 93 центи. Очевидно, що це все впливає на інвестиційну привабливість.

ГОЛОВУЮЧА. Так, я не мала можливості ще зануритися в цей розділ, але чисто інтуїтивно мені так виглядає, що воно би мало мати цей компонент.

Будь ласка, пане Олександрє.

ІЛЬКОВ О.М. І питання боротьби з корупцією теж було предметом цього розділу, оскільки це якби мейнстрим і нове питання, воно висвітлюється в кожному розділі. Тому в розділі "Економічні критерії" теж стояв окремий блок якби по антикорупційним заходам.

ГОЛОВУЮЧА. Вони якось формулювалися інакше, ніж ті, про які нас уже там інформували колеги ці антикорупційні заходи в блоці "Економічних критеріїв"?

ІЛЬКОВ О.М. З акцентом на економічні критерії, звичайно.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Дмитре, ви хотіли додати щось.

КАЛМИКОВ Д.О. Дякую.

З огляду на останнє ваше запитання. Власне, антикорупція в нашій переговорній рамці має два ключові вектори. Перший вектор – це безпосередньо підрозділ боротьба з корупцією в межах розділу 23, вона стосується в першу чергу загальної системи формування та реалізації антикорупційної політики і діяльності спеціалізованих антикорупційних інституцій, в першу чергу.

Разом із тим по більшості майже по всіх переговорних розділах Європейська комісія передбачила певні складові переговорів, які стосуються мінімізації корупції саме в сфері. Вони не є, власне, переважно антикорупційного характеру. Це питання добору кадрів, просування, дисциплінарної відповідальності, прозорості бюджетів, кадрів і так далі і так далі. Тобто це такі оці положення, скажімо, переговорні, вони отримали в нашому середовищі назву так званого антикорупційного мейнстрімінгу, який потребуватиме окремого досить великого обсягу роботи кожної інституції, групи інституцій, які будуть відповідати за кожен переговорний розділ. Це

великий обсяг навантаження, тому що Європейська комісія очікує рішучих дій по суті по всіх переговорних складових.

Ви ще на початку питали про антикорупційну складову в діяльності парламенту. То тут і про те поки вони розроблялися і чи погоджувалися вони з парламентарями. Цю частину розробляв відповідний підрозділ Апарату Верховної Ради. І, власне, вони і відповідали за розробку цієї складової. Вони її, власне, і доповідали. В першу чергу це стосується рекомендацій GRECO висловлення в межах четвертого раунду оцінки, ну, і деякі інші. Але загалом її можна, я думаю, інформацію цю отримати прямо тут.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я не знаю, мені трохи дивно, що от Апарат формує інформацію, як це буде виглядати для депутатів. Мені здається, тут є певна проблема. І є над чим попрацювати.

Дякую.

Колеги, чи є до пана Тараса, можливо, ще додаткові запитання від колег членів комітету? Немає.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Відсутні.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, пане Тарасе.

Колеги, ну, непростий знову ж таки розділ. Реформа державного... Вибачте. Публічного управління чи державного управління.

Будь ласка. Якщо, колеги, там у вас немає ваших шматків в наступних підрозділах, то, будь ласка, да, можна відпроситися скажімо так.

Реформа публічного управління. Я знаю, що робоча група засідала в п'ятницю, і іде напрацювання знову ж таки, наскільки я розумію, саме дорожньої карти була пропозиція надати свої коментарі. Я запрошую до слова пана Войтовича. Є у нас, не бачу?

ВОЙТОВИЧ О.М. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧА. Бачу. Пан Олег Войтович – заступник Держсекретаря Кабміну, будь ласка.

ВОЙТОВИЧ О.М. Доброго дня, Іванна Орестівна. Доброго дня, шановні народні депутати, колеги з уряду. Я свій виступ побудую з двох частин: перша, щодо організації роботи, друга, власне, щодо змісту того, чим ми займаємося. Щодо організації роботи, як ви вже сказали, створена робоча переговорна група, до її складу входять представники уряду, Верховної Ради, недержавних організацій. Щодо співпраці і відкритості, і прозорості роботи з Верховною Радою, здається, тут вже немає куди більше. Членами робочої групи є Перший заступник Голови Верховної Ради, Іванна Орестівна, голова бюджетного комітету, голова Комітету з державного будівництва. Тому, здається, вищого рівня співпраці з Верховною Радою вже годі і бажати.

Також представлені представники недержавних організацій. Ми дуже раді, що переважно всі високофахові і люди, які вже не один день і не один рік займаються питаннями удосконалення державного управління, тому у нас є повне взаєморозуміння і співпраця.

Як вже згадувала Іванна Орестівна, в п'ятницю було проведено засідання переговорної групи. Попередньо всім членам робочої групи, в тому числі і парламентарям на електронну пошту було відіслано концепцію дорожньої карти, а також проект дорожньої карти, який був вже створений за пропозиціями державних органів. Ми плануємо сьогодні, власне, до 17:00 попросили членів робочої групи надати свої коментарі, пропозиції, уточнення. Два дні ми взяли для того, щоб звести всі ці пропозиції, коментарі в одне ціле. І плануємо в кінці цього тижня або в четвер, або в п'ятницю в залежності від графіку більшості членів робочої групи провести засідання робочої групи, де фактично вийти на майже готовий проект дорожньої карти по державному управлінню.

Щодо змісту роботи. Як ви знаєте, по цьому розділу немає acquis і за основу беруться принципи OECD SIGMA, принципи державного управління, і ми маємо за основу ці принципи і розглядаємо саме їх, як базові для формування дорожньої карти з реформи державного управління.

Які є основні наші рамки? Перше – це звичайно рекомендації зазначені у звіті Європейської комісії, які ми отримали 30 жовтня. Далі, рекомендації програми SIGMA, які ми отримали в результаті оцінювання за 2018-2023 роки стану державного управління в країні. А також наступні кроки озвучені українською стороною, під час двосторонньої зустрічі з Європейською комісією 9 жовтня цього року. Ну і звичайно, ті зобов'язання, які ми маємо в рамках виконання плану для України, Facility Plan для України.

Вся дорожня карта побудована з кількох складових. Перша – це розроблення та координація політики. Друга – Державна служба управління людськими ресурсами, підзвітність, надання послуг, а також управління державними фінансами. По кожному з цих розділів є сформовані стратегічні результати, а дорожня карта власне буде відображати план заходів, де вказуються і чіткі заходи, терміни виконання, відповідальні, а пізніше ми і будемо передбачати індикатори, які будуть давати розуміння про виконання і якість виконання цих заходів.

Це щодо змісту нашої роботи, якщо є запитання, я готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, пане Олеже, насамперед напевно почну з того, що відкрию секрет, що від вас ми нічого в принципі як комітет не отримали, в рамках наших запитань. То буду просити...

ВОЙТОВИЧ О.М. Матеріали, Іванно Орестівно, були в тому числі і на вашу електронну пошту надіслані.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, секретаріат? Ні-ні, чекайте, ви мені прислали як депутату на те, що про робочу групу – це я розумію. Я говорю про те, що в

рамках підготовки цього засідання, ми як комітет не отримали за цим розділом ніякої інформації. А я так розумію, що, напевно, ви є тією людиною, яка б мала забезпечити координацію підготовки цієї інформації для надсилання членам комітету в контексті підготовки до цього засідання нашого сьогоднішнього.

ВОЙТОВИЧ О.М. Ми надали матеріали і в принципі там є проект дорожньої карти. Ми думали, що...

ГОЛОВУЮЧА. Ви думаєте, що це моя робота тоді розіслати його далі?

Дивіться, комітет звертався до різних структур, було доручення, в тому числі на секретаріат Кабінету Міністрів від віцепрем'єрки, я спеціально подивилася до кого було надіслано це доручення. І віцепрем'єрка просила, в тому числі і секретаріат Кабміну, надати, в рамках своїх повноважень, документи для розгляду на засіданні комітету, для підготовки цього комітету якраз по реформі публічного управління.

Тому я прошу вас офіційно, на комітет заслати ті речі, які стосуються цього питання, і щоб ми могли: а) поділитися з ними з відповідними колегами з підкомітетів і з профільних комітетів. Можна це зробити? Будь ласка.

ВОЙТОВИЧ О.М. Звичайно, просто я хотів уточнення, який саме перелік документів ви хотіли отримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, це на ваш розсуд. Ми задавали питання. Віцепрем'єрка давала вам доручення, тобто чи ви будете надавати нам те, що є ключовими задачами в рамках вашої підготовки дорожньої карти чи ви нам надасте інформацію про ваш потенційний календарний план того, як ви це плануєте підготувати і на коли ви там розраховуєте вийти на остаточний

результат, щоб ви хотіли бачити в цьому остаточному результаті. Це вже я не буду вам підказувати як формувати цей документ.

ВОЙТОВИЧ О.М. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже. Да, я, звичайно, дуже ціную, що ви нам дали можливість надати коментарі як членам робочої групи. І це завжди велике задоволення, коли ми отримуємо можливість надати ці коментарі з п'ятниці на понеділок. Правда це ж крім того, що ми отримуємо або не отримуємо інформацію з Кабміну тоді, коли нам треба, а ще паралельно з п'ятниці на понеділок. Я би просила все-таки, коли ми плануємо якісь речі для того, щоб вони системно були опрацьовані, то було би правильно трошки, напевно, інакше формувати календарні плани.

9 грудня – це хороша, амбітна історія, але ми з вами точно теж розуміємо, що до 25 грудня швидше за все ми не отримаємо остаточного якогось фідбеку від Єврокомісії, а ще пізніше отримаємо зворотній зв'язок від відповідно Європейської ради. Мені би хотілось, щоб ми не ставили собі якихось таких штучних завдань, бо це штучне завдання, а реально працювали вже контексті тих можливостей і календаря, який очікуємо також і від Європейської комісії.

Колеги, може є якісь питання по реформі публічного управління? Бо мені, наприклад, я в дорожній карті встигла тільки побачити, що має бути підготовлений законопроект, який буде стосуватися, нарешті, скільки разів ми там комітетом це пропонували, буде стосуватися механізму створення інституційного механізму проходження взагалі євроінтеграції в країні. Я би наполегливо пропонувала без профільного комітету цього не робити. І максимально залучити членів профільного комітету, секретаріат профільного комітету і так далі для того, щоби ми могли вийти дійсно на спільне інституційне розуміння і бачення, а вже потім переходити до якихось документів, які будуть реєструватися, як той чи інший проект закону. Це

таке, одне з побажань, я надам свої коментарі, але думаю, що до 16 години сьогодні вже точно не встигаю. Дякую.

Колеги, є по публічному управлінню питання? Коментарі?

Я думаю, що в антикорупційних органів є багато, напевно, пропозицій по публічному управлінню і мені шкода, що ні в кого немає від пані Алюшиної сьогодні, бо мені здається, що все-таки їхня роль тут, далеко не остання, їхньої інституції.

Колеги, розділ 32 "Фінансовий контроль" десь уже звучало сьогодні. Я би просила пана Дениса Улютіна, будь ласка, вам слово.

УЛЮТІН Д.В. Да. Дякую, Іванно Орестівно. Дійсно, реформа з числа управління державними фінансами, і фінансовий контроль, і частина реформ розділу "Реформа державного управління", і ми тут спільно працюємо з секретаріатом Кабінетом Міністрів і іншими зацікавленими і залученими органами. Зокрема, що стосується безпосередньо скринінгу в рамках 32 розділу "Фінансовий контроль". Це сфера і реформа державного управління було проведено 8-го, 9 жовтня у Брюсселі, проведено двохсторонні зустрічі України та Європейської комісії. Зокрема, було охоплено розділ 32 – це "Фінансовий контроль", куди входить чотири піднапрямки. Це державний внутрішній фінансовий контроль, що реалізується в Апараті, розпорядників бюджетних коштів шляхом організації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту. За цей розділ відповідає Міністерство фінансів, а саме підрозділ гармонізації, який є частиною Міністерства фінансів безпосередньо структурним підрозділом Міністерства фінансів. Це зовнішній аудит, який здійснюється Рахунковою палатою як незалежним вищим органом аудиту, захист євро від підробки, що реалізується саме Національним банком та компетентними правоохоронними органами і захист фінансових інтересів ЄС, що забезпечуються національними органами та координується Держаудитслужбою.

Що стосується безпосередньо тих проблемних питань, які були підняті в рамках обговорення, це що стосується державного внутрішнього фінансового контролю, це подальший розвиток системи державного внутрішнього фінансового контролю шляхом реалізації заходів, спрямованих на удосконалення національних стандартів, їх гармонізація з новим Global international of the standard та імплементацію на новому рівні кожного розпорядника коштів.

Що стосується зовнішнього аудиту, піднімалось питання щодо комплексного вирішення і розширення повноважень Рахункової палати, зокрема, на аудит місцевих бюджетів, підприємств, посилення їх інституційної, політичної та фінансової незалежності, у тому числі гарантії незалежності її членів, посилення взаємодії Рахункової палати з парламентом шляхом прийняття у цілому проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про Рахункову палату", удосконалення якості аудиторської роботи Рахункової палати, прийняття стратегії розвитку Рахункової палати на наступний період. В цій частині хочу відзначити, що наразі ці речі імplementовані в законопроект "Про Рахункову палату" (10044-д). Але наразі даний законопроект є заблокований, до нього подано вісім блокуючих постанов.

Захист фінансових інтересів ЄС – це розбудова системи служби AFCOS, служби боротьби із шахрайством, з організацією взаємодії з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанню та шахрайству (OLAF), це сфера відповідальності Держаудитслужби і розбудова потужності саме іде за її безпосереднього контролю, координації.

І захист євро від підробок – це безпосередньо важлива сертифікація Женевської конвенції до 2029 року по боротьбі із підробкою грошових знаків, це відповідальність Національного банку і, наскільки було представлено, робота в цій сфері з боку Національного банку іде досить активно.

Що стосується іншої частини в рамках реформи управління... реформи держаного управління – це реформа управління державними фінансами, то безпосередньо було піднято питання щодо вдосконалення середньострокових бюджетних рамок для уникнення відхилення показників фактичного виконання бюджету від затверджених показників на середньостроковий період, а також розбудова нової системи управління публічними інвестиціями.

В цій частині я хочу сказати, що наразі напрацьовуються зміни до Бюджетного кодексу. На цьому тижні вони будуть подані до Верховної Ради. І ми як Міністерство фінансів будемо просити також розглянути даний проект.

Дякую. Це коротко, щоби не займати багато вашого часу. Якщо є питання – готовий відповідати разом з колегами з інших органів, дотичних до безпосередньо даного розділу переговорів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Денисе.

Колеги члени комітету, колеги-члени профільних комітетів, секторальних, вірніше, комітетів, чи є запитання до пана Дениса?

Ну, я, напевно, радше з точки зору якраз коментаря, а не запитання, бо я думаю, що тут ці речі якраз фінансового контролю і ефективності, як і зовнішнього, так і внутрішнього контролю, вони для нас є критичні не тільки з точки зору європейської інтеграції. Я думаю, що ми з вами теж дуже уважно зараз слідкуємо за тим, що генеральні інспектори Сполучених Штатів, який результат видали за черговим аналізом використання нами різних коштів за квартал, до кінця вересня, з 1 липня до кінця вересня цього року. І ми з вами розуміємо, що без системи, прозорої, чіткої, незалежної системи контролю ми насправді не можемо розраховувати ані на євроінтеграцію, ані на, напевно, на серйозні кошти для відновлення України після завершення цієї нашої з вами війни на виживання насправді.

Тому я дуже сподіваюся, що подальші кроки і подальші пропозиції в рамках запровадження реального фінансового контролю, вони дозволять нам вести розмову з нашими усіма партнерами з гордо піднятою головою. Поки що в мене такого оптимізму, на жаль, немає з огляду і на те, що... зокрема і на те, що ми не так давно, Верховна Рада ухвалила зміни до Закону "Про Рахункову палату", забезпечила нібито там їй додаткову незалежність, і навіть виокремила нові підходи до призначення членів Рахункової палати, але вирішила не перезавантажувати Рахункову палату, що точно говорить про те, що цей орган залишатиметься не незалежним на найближчі роки. І це мене безпосередньо дуже сильно турбує. Побачимо, що будуть говорити про діяльність цього органу наші колеги. Знову ж таки законодавство – це тільки частина нашої роботи, а вже спосіб функціонування, він буде визначати, наскільки нам буде зараховано той чи інший елемент наших трансформацій, наскільки ми серйозно націлені на ці трансформації.

Колеги, якщо немає запитань до пана Дениса, я тоді пропоную надати слово Голові Державної служби статистики пану Ігорю Вернеру. Коротенько, ви нам сказали зовсім небагато за розділом "Статистика", ви сказали: зауважень до статистики нема. І мене це, я вам щиро скажу, дуже сильно здивувало, бо я думаю, що насправді кожна річ, про яку ми сьогодні говорили, практично кожен розділ, ну зокрема, наприклад, боротьби з організованою злочинністю чи там по міграції, чи речі, які стосуються антикорупції, – вони всі будуть стосуватися статистики. Тому що це буде про те, а скільки в нас справ відкрито, а скільки там ми розслідувань почали, а скільки ми довели до якогось логічного завершення, до ухвалення рішень, а чому так, а чому не так, ми правильно рухаємося чи ні. Тобто статистика – це набагато ширше тих навіть елементів, про які ми сьогодні знаємо.

Тому буду вдячна, якщо ви нас зорієнтуєте: невже нам нічого не треба робити і в нас все гаразд в статистиці?

ВЕРНЕР І.Є. Дякую, шановна пані голово, шановні народні депутати, шановні колеги, шановні присутні. Доповідаю по 18 Розділу "Статистика". Насправді тут якесь непорозуміння вийшло: це не немає зауважень, а в нас немає проблемних питань, які заважають відкриттю перемовин. Так, як і відповідно до вашого... Можливо, це на формулювання було, я хочу...

ГОЛОВУЮЧА. А, окей, тобто ми не так. Ні-ні, окей, добре. Ні-ні, нам треба пріоритетні задачі, які ми маємо, і проблемні питання, які ми маємо вирішити. Дякую.

ВЕРНЕР І.Є. Безумовно, так, безумовно, от саме в чому...

ГОЛОВУЮЧА. Я рада, що ми вже вияснили тут.

ВЕРНЕР І.Є. Безумовно, Державною службою статистики України було ідентифіковано велику кількість питань, які необхідно і в державних статистичних спостереженнях збільшувати перелік показників, відкривати нові в державних статистичних спостереження, започатковувати фактично оновлені галузі ті, які вимагає відповідність компендіуму статистичних вимог. Ми представили велику кількість презентацій, я статистикою вас не буду в цьому випадку втомлювати. Два дні відбувалися у нас доповіді. Колеги відмітили чітку нашу структуру і доповідей і зауважень і запитань практично до наших презентацій не було, тому що вони дали чітку відповідь про ступінь імплементації або часткової імплементації, або не імплементації відповідних регламентів компендіуму і готовність Державної служби статистики України до передачі наборів даних до Євростату. Бо ключове питання – це передача наборів даних і навколо цього точилася фактично наша доповідь і коментарі експертів Євростату.

Із позитивних моментів, було отримано дуже позитивний сигнал за нашою оцінкою від Євростату щодо готовності співпраці з Державною

службою статистики в частині прийняття наборів даних навіть частково заповнених. І це дозволить нам раніше розпочати передачу даних до Євростату, і більш тісно... раніше більш тісно співпрацювати з колегами.

Серед питань, які однозначно необхідно проінформувати комітет, на наступний рік нам потрібна буде підтримка комітету принаймні щонайменше в двох законах. Перший закон – це закон, необхідно буде вносити зміни до Закону про захист суб'єктів подання звітності, який був прийнятий Верховною Радою ще в березні 22-го року. На той час цей закон був дуже своєчасний, він зіграв дуже позитивну роль, але вже через два роки після повномасштабної агресії, початку, ми розуміємо, що нам необхідно поновлювати певні статистичні спостереження і задля цього необхідно вносити зміни до цього закону, безумовно, що стосується тих регіонів України, де не здійснюються активні бойові дії.

Зазначений проект закону розроблений, пройшов практично всі стадії погодження, зараз він знаходиться в Кабінеті Міністрів України і включений до плану законопроектної роботи уряду на наступний рік, профільним комітетом визначено Комітет з питань фінансів, податкової політики, податкової та митної політики.

Друга низка. По-перше, я хочу подякувати принциповій позиції комітету, коли в 22-му році новий практично Закон про офіційну статистику було підтримано комітетом і визначено як євроінтеграційний. Це дозволило нам повністю імплементувати в цей закон норми 223 Регламенту, це основний регламент з питань організації виробництва офіційної статистики, 557 Регламенту, який відповідає за доступ до мікроданих в дослідницьких цілях. І фактично зараз, коли вийшли нові зміни до 223 Регламенту, а вони ще... вони, колеги нас проінформували, що вони будуть прийняті орієнтовно до кінця цього року. Безумовно, постає необхідність приведення знову у відповідність до 223 Регламенту з урахуванням нових змін. Це перше.

Друге. В частині врегулювання передачі конфіденційних даних від національної статистичної системи до Євростату, тому що станом на сьогодні

передача конфіденційних даних врегульована лише в середині національної статистичної системи.

І третє питання – це посилення професійної незалежності Державної служби статистики шляхом надання їй права формувати державну політику в сфері статистики. Зміни до цього закону ми ще не розробляли, тому що ми чекаємо на остаточну редакцію 223 Регламенту, і це для нас ключове – приведення у відповідність саме до нових змін в 223 Регламенті, воно досить суттєве і торкається багатьох розділів.

Тому ось ці два закони, Закон про внесення змін до Закону про захист суб'єктів подання звітності і другий закон зміни до Закону про офіційну статистику. Це основні ідентифіковані зміни, які будуть торкатися на наступний рік співпраці уряду і комітету в питаннях по розділу 18 "Статистика".

Дякую. Доповідь закінчив. Готовий відповісти на питання.

ГОЛОВУЮЧА. Може дуже коротко, пане Ігорю, стосовно спроможностей інституційних Державної служби статистики, наскільки ви готові до того обсягу роботи, який буде передбачатися з огляду на наше наближення до вступу в ЄС?

ВЕРНЕР І.Є. Дякую.

Стосовно інституційної спроможності. Держстат не лише не припинив виробляти офіційну статистику, ми її продовжуємо виробляти, більше того, ми зараз шукаємо нові шляхи, тому що ми втратили традиційні певні джерела, і нові шляхи шукаємо. Ми продовжуємо розвиватися. Триває реформа цифрової трансформації Держстату. Ми опікуємося розробкою нових засобів виробництва офіційної статистики.

У той же час поточна структура Державної служби статистики дозволяє нам виконувати той обсяг робіт, який передбачено поточними завданнями. Ідентифіковані нові державні статистичні спостереження і

розширення переліку показників за існуючими, безумовно, будуть потребувати певного збільшення персоналу, зокрема, при запровадженні статистики державних фінансів. Ця галузь для нас є взагалі новою, вона є надважливою, вона входить до розділу макроекономіки, буде оцінюватися нашими колегами в першу чергу. І тому, дійсно, в цих питаннях треба буде нам ще раз посилюватися інституційно.

Але я хочу зазначити, що уряд після початку перемовин досить уважно поставився до проблем саме інституційної спроможності Державної служби статистики, зокрема, було збільшено чисельність на 16 одиниць, це суто з питань євроінтеграційної діяльності саме для підготовки до двосторонніх перемовин і імплементації подальшої... ну, не імплементації, імплементації актів шляхом збільшення кількості наборів даних, які ми передаємо до Євростату. Для нас ключове і для наших європейських партнерів зараз ключове – отримувати набори даних, передбачених Компендіумом статистичних вимог, і ми це робимо.

ГОЛОВУЮЧА. Якісно підготовлені і зібрані.

ВЕРНЕР І.Є. Якщо дозволите, Іванна Орестівно.

ГОЛОВУЮЧА. Не просто набори отримали.

ВЕРНЕР І.Є. Набори даних, які підготовлені відповідно до регламентів. Кожен набір даних він регламентується, його подання відповідним регламентом або кількома регламентами, і ними визначається право на збирання, обробку і перелік показників, які повинні поширюватися за результатами виробництва цієї офіційної статистики.

Дякую. Тому ми здійснюємо виробництво саме відповідно до них.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, чи є якісь коментарі, запитання до пана Ігоря, чи можливо до інших колег? Ми побіжно, власне, пройшлися за всіма вісьмома розділами. Розуміємо, що очевидно такого поверхового погляду недостатньо для того, щоб ґрунтовно виробити там спільне бачення і спільний план. Але, я думаю, що на основі того, що: а) ми почули, б) на основі того, що було нам надіслано, ми зможемо виокремити вже певні пріоритетні речі, якими можемо поділитися із секторальними комітетами з тим, щоб далі продовжувати цю спільну роботу.

Знову ж таки на завершення запрошую, якщо колеги хотіли би щось прокоментувати чи підвести якісь підсумки. Да, ні?

ГАЛАЙЧУК В.С. Я би тільки хотів подякувати всім за те, що знайшли час і наголосити на тому, що дійсно дуже важливо для нас зрозуміти, як нам в подальшому взаємодіяти. Бо очевидно є необхідність в тому, аби ми найкраще знали, що у вас робиться, і які проблеми на шляху виникають. Ви в свою чергу, сподіваюсь, краще зрозумієте, як в комітетах працює, будемо так говорити, процес прийняття рішення. Вже сьогодні бачили. Політичні процеси теж в цьому випадку не будуть виключенням планувати, відповідний час треба буде.

Тому дякую. І сподіваюсь на подальшу плідну співпрацю.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Вадиме.

Ну я би просила ще раз і можливо як підсумок цього комітету, щоби на основі тих звернень нашого комітету, все-таки вчасно надавалися доручення органам, міністерствам і центральним органам виконавчої влади, ну і власне тих інституцій, які за згодою залучені до цього переговорного процесу. З тим, щоби ми могли вчасно отримати інформацію, могли її опрацювати і якісно підготуватися до розмови, щоб вона була більш предметною.

Друге. Я би знову ж таки хотіла звернути увагу всіх колег, що ми не будемо просити від вас і в майбутньому не будемо просити просто там

перелік отих дій, чи там кількості заходів, які ви запланували, чи зробили в тій чи іншій частині процесу. Мені би хотілося, щоби ми все-таки спробували шукати варіанти, а як саме ми будемо виходити на обговорення завдань, можливо навіть це не проблеми, завдання, які стоять перед нами спільно.

Знаєте, це мені нагадує той процес, коли ми там переходили з підходів формування річної національної програми по наблизенню нас до НАТО, то від оцього кількісного підходу, коли ми там визначали все, вимірювали кількістю проведених заходів, круглих столів, там tabletop exercises і ще чого, і ще чогось, прийнятих там підзаконних актів і так далі, до оцінки того, як це змістовно, що на що вплине, а чого ми хочемо добитися, як власне оцінки, яка орієнтована на результат.

І мені би хотілося десь такого ж підходу, я думаю, що ми спільно навчимося за цей час і такий же підхід застосовувати в нашій з вами такій спільній роботі. Ми з вами є союзниками в тому, щоби нам вдалося якомога швидше просунути до тої цілі, для якої ми маємо сьогодні неймовірно, дуже болюче, але все одно вікно можливостей. Вікно можливостей, яке, на жаль, відкрилося через повномасштабне вторгнення і через, напевно, через героїзм українського народу і ми не маємо права ним спільно не скористатися.

Тому я буду просити знову ж таки урядовців, буду просити, що всі дорожні карти, які будуть готуватися вони до того, як вони будуть надіслані до Європейської комісії, вони мають пройти представлення на базі, я думаю, що нашого комітету з залученням... Ми будемо робити це з залученням профільних комітетів, які будуть релевантні до тієї чи іншої дорожньої карти, з тим, щоб ми могли мати якомога ширше коло політиків у Верховній Раді з різних політичних сил, залучених до цього процесу, з тим, щоб ми мали з вами консенсус і ухвалення рішення в майбутньому.

І, звичайно, мені б хотілося, щоб ніхто не сприймав частину політичних дискусій в парламенті як щось лайливе. Тому що без політичних дискусій в парламенті, я думаю, ми точно не побудуємо ніяку демократичну і

європейську Україну, а ми саме хотіли б таку бачити. Тому ми можемо, оскільки хочеш робити вигляд, що у нас все так, але, якщо ми з вами підозрюємо, що десь ми не ідеальні, то ми з вами маємо розуміти, що нас розглядають через лупу, навіть якщо у нас є найменші вади, нам їх доведеться виправляти. І це ті речі, про які нам деколи не говорять сьогодні дуже голосно з огляду на війну. Але точно будуть говорити, як тільки ми з вами перейдемо в розряд країн, які там відновлюються або які просто просуваються шляхом європейської інтеграції. Тому давайте не обманювати самих себе і рухатися спільно до наших досягнень і спільних завдань.

Я всім дуже дякую. Дякую за залучення, дякую за ваш час, дякую за надані інформацію, документи. Я думаю, що якраз в контексті цієї розмови ми теж краще зрозуміли, що ми один від одного чекаємо, як ми можемо далі рухатися. Я буду чекати так, як ми говорили під час засідання, щоби колеги надіслали нам такі вижимки, скажімо так, пріоритетні речі з антикорупційних органів, тому що нам це доповнить цю загальну картину. І ми зможемо також на основі цього всього поінформувати наших колеги в інших комітетах. Ми бачимо свою роль, як таку, так само певною мірою координаційну роль, для того, щоби звести якомога більшу кількість гравців парламенту на спільну роботу для нашого членства в ЄС і сподіваюсь так само це нам допоможе зайти і в НАТО.

Дуже дякую. Порядок денний наш на сьогодні вичерпаний, колеги, до зустрічі.

І дуже коротке повідомлення для членів комітету, це тільки для членів комітету, ми будемо мати одне внутрішнє питання, яке маємо обговорити. Я пропоную, колеги, завтра, окей, я пропоную, колеги, вам повідомити це в чаті, буде так коректно, коли ми і де з вами зустрінемося для обговорення цього робочого запитання. Я думаю, що це буде завтра, але саме по часу і по місцю ми з вами тоді проговоримо це в онлайні.

Дякую.